

VOORLOPIG ONTWERP OPENBARE RUIMTE
CENTRUMPLAN VALKENSWAARD

VALKENSWAARD

centrumplan

- voorlopig ontwerp openbare ruimte -

2964
november 2016
gemeente Valkenswaard
MTD landschapsarchitecten

VELDHOVEN

AALST

WAALRE

NIEUW TRACÉ N69
WESTPARALLEL

HUIDIG TRACÉ N69

DOMMELEN

VALKENSWAARD

RIETHOVEN

WESTERHOVEN

VOORWOORD

Al enkele jaren is de gemeente actief bezig om het centrum van Valkenswaard van een kwaliteitsimpuls te voorzien. Grootste aanleiding voor deze wens is de toekomstige aanleg van de Westparallel, die de huidige N69 die nu recht door het centrum loopt zal vervangen (Gebiedsakkoord Grenscorridor N69, juni 2012). Als gevolg hiervan zal het verkeer dat nu over de Eindhovensweg gaat in grote mate afnemen, waardoor het centrum van Valkenswaard sterk wordt ontlast. Er ontstaan nieuwe kansen voor het centrum van Valkenswaard.

In 2014 werd reeds het Masterplan Centrum 2014-2020 opgesteld die als onderlegger en uitgangspunt zal dienen voor het Centrumplan van Valkenswaard. In het Masterplan Centrum is reeds een uitgebreide analyse van Valkenswaard in zijn geheel te lezen en die tevens op een hoog schaalniveau betekenis geeft aan verschillende deelgebieden. Ook is het document een visie op de toekomstige ontwikkelingen van Valkenswaard, waarbij gebouwd wordt aan een gastvrij centrum om te winkelen, te ontspannen en gezellig uit te gaan. Een centrum dat compleet, compact en uitstekend bereikbaar, en wat authentiek is met veel groen. Belangrijke kernwoorden die uit het Masterplan Centrum zijn voortgekomen zijn Brabants, Lommerijk, Uitnodigend en Hoogwaardig.

Vanaf 2015 is MTD landschapsarchitecten betrokken bij de herinrichting van de Westzijde van de Markt, nadat in 2012 al de Oostzijde van de Markt door de gemeente zelf is aangepakt. Na de uitvoering van de herinrichting van de Westzijde Markt, ontstond er de behoefte om een verdere verdieping en uitwerking door te voeren van het Masterplan Centrum 2014-2020, wat heeft geleid tot dit Centrumplan van Valkenswaard. Voor dit document zal het Masterplan Centrum samen met het Mobiliteitsplan een duidelijk vertrekpunt zijn, waarbij vooral dieper zal worden ingegaan op de betekenis, samenhang en het functioneren van de openbare ruimte. Tegelijkertijd zullen verkeerskundige aspecten zoals ontsluiting, bereikbaarheid/routing en parkeren onderzocht en uitgewerkt worden.

Het Voorlopig Ontwerp Openbare Ruimte, is net als het ontwerp van de Westzijde Markt, tot stand gekomen in een intensief participatieproces. Zowel op ambtelijk/bestuurlijk niveau, als met omwonenden, ondernemers en andere geïnteresseerden zijn door middel van workshops allerlei aspecten die bijdragen aan de kwaliteit van het centrum besproken en doorgenomen. In deze kwaliteitsslag is uitstraling, sfeer en beleving essentieel; een prettige en kwalitatief aantrekkelijke openbare ruimte die bijdraagt aan de aantrekkingskracht en de identiteit van het centrum van Valkenswaard.

September 2016

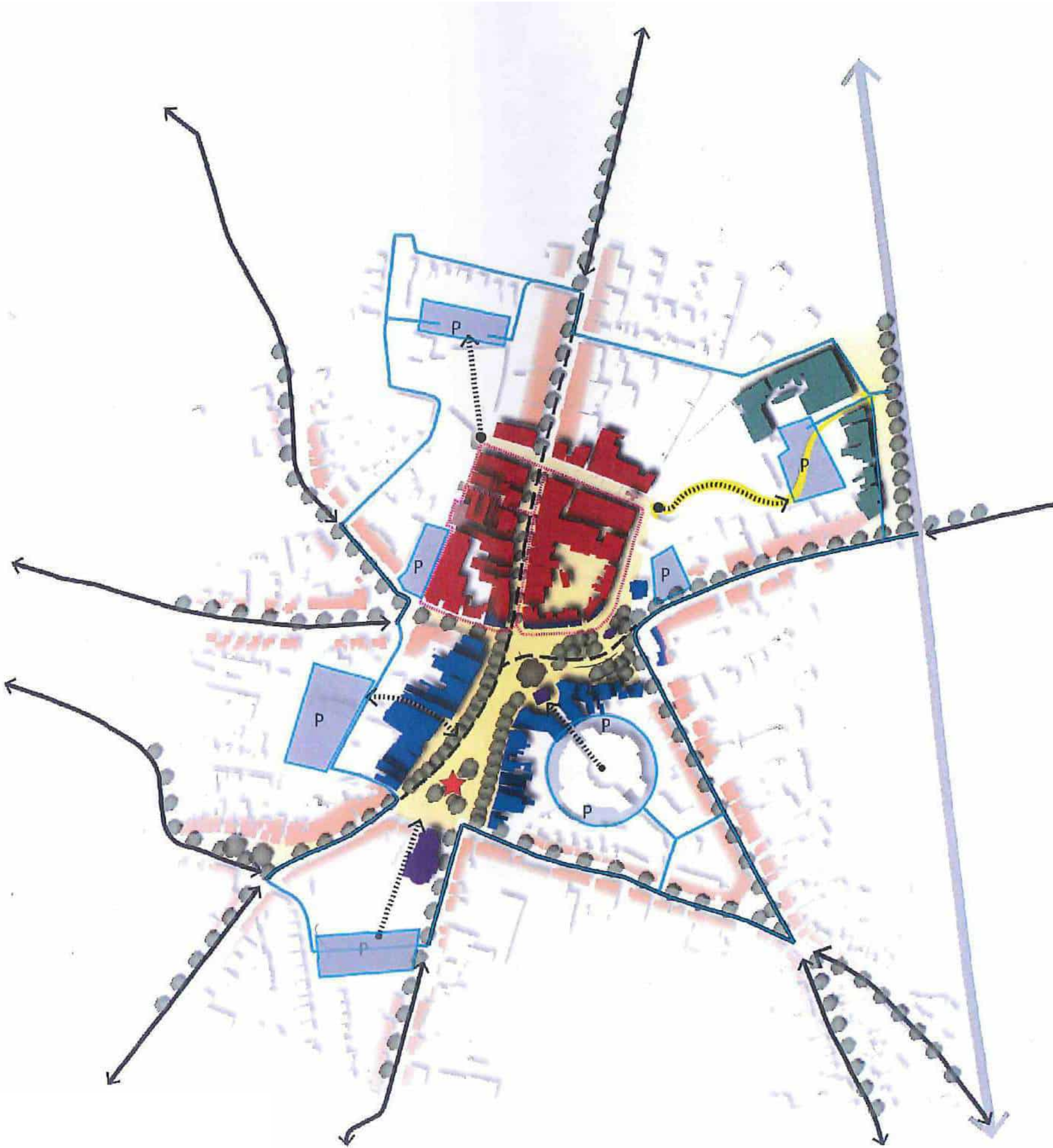

INHOUD

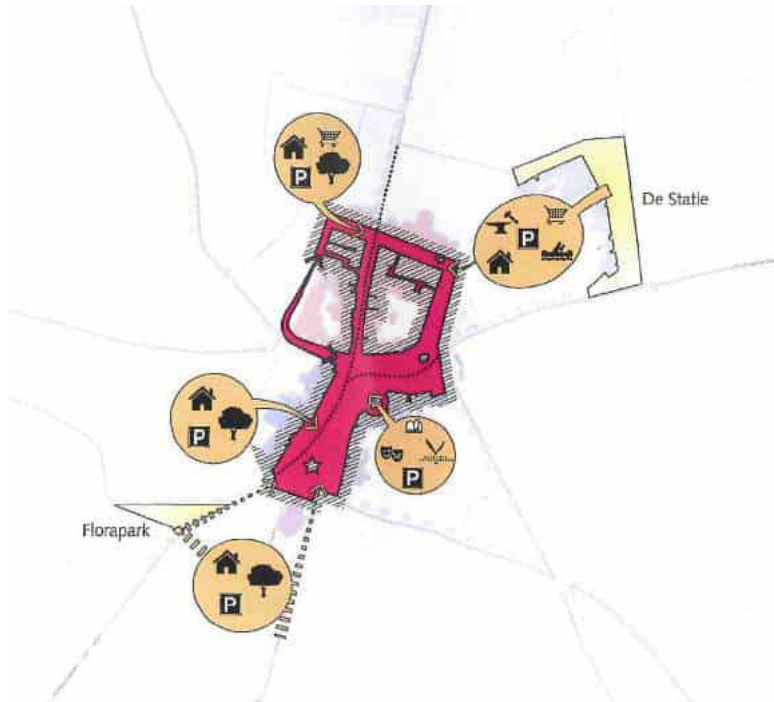
	voorwoord	5
1	kaders en uitgangspunten voor het Voorlopig Ontwerp	9
	masterplan 2014-2020	9
	mobiliteitsplan	11
	recente ontwikkelingen	13
2	structuurontwerp openbare ruimte	15
	deelgebieden	15
	historische en ruimtelijke analyse	17
	structuurontwerp	21
	groen	23
	verlichting	25
	verkeer	31
	integrale ontwerptekening	33
3	uitwerking deelgebieden voorlopig ontwerp	35
	parkeerplaatsen	37
	<i>Carillonplein - Richterpad</i>	
	<i>Kerverijplein</i>	
	<i>Kloosterplein</i>	
	entrees en aanloopstraten	43
	<i>Eindhovenseweg</i>	
	<i>Leenderweg</i>	
	<i>Luikerweg</i>	
	<i>Waalreseweg</i>	
	Corridor	51
	Markt en Kleine Markt	53
	Steppingstone	55
	colofon	57

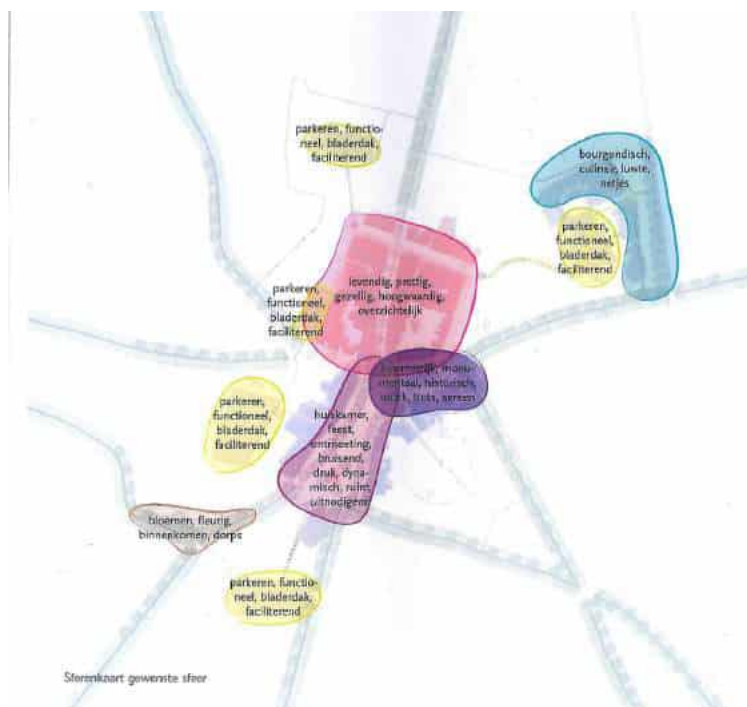

KADERS EN UITGANGSPUNTEN VOOR HET V.O.

Kern Centrumgebied

sferenkaart Masterplan Centrum Valkenswaard 2014 - 2020

Zoals gezegd in het voorwoord is er niet blanco begonnen met het opstellen van een Voorlopig Ontwerp openbare ruimte. Met name het Masterplan Centrum 2014-2020 en het opgestelde Mobiliteitsplan uit 2014 dienen als onderlegger voor het vervolg.

Masterplan 2014-2020

Het Masterplan Centrum 2014-2020 is een visie op de toekomstige ontwikkelingen van het centrum van Valkenswaard. Met deze visie wordt gebouwd aan een gastvrij centrum om te winkelen, te ontspannen en gezellig uit te gaan. Tijdens het opstellen van de visie zijn verschillende deelgebieden onderzocht, waarbij tevens een keuze is gemaakt voor het benoemen van een compact en geconcentreerd centrum; het Kern Centrumgebied. Het centrum moet weer een plek worden waar je naartoe gaat, met een verkeersluw karakter, waar het primaat bij de voetganger ligt en de auto te gast is.

De ruimtelijke ambitie vanuit het Masterplan Centrum is om het verblijfsklimaat te verbeteren, zodat het centrum meer een verblijfsgebied wordt in elke zin van het woord. Daarnaast is het Masterplan gebaseerd op 4 hoofdkeuzes die allemaal gaan over het vergroten van identiteit. Er wordt nadrukkelijk gekozen voor een centrum dat authentiek is. Kwaliteit en identiteit worden samengevat door de woorden; Brabants, Lommerrijk, Uitnodigend en Hoogwaardig.

Ook zet de visie in op de wisselwerking tussen de Markt met zijn horeca en het winkelgebied op en rond de Eindhovenseweg, Corridor en Kerverij. Op dit moment is de verbinding tussen deze gebieden nog te minimaal en fungeren ze als twee aparte gebieden. De huidige functie van de Eindhovenseweg en de kruising op de Markt zijn hier erg bepalend in. Met oog op de toekomst kunnen deze plekken als een geheel worden vormgegeven.

Tenslotte ziet de visie de parkeerterreinen Kloosterplein, Carillonplein en Kerverijplein als belangrijke factor voor het versterken van de kwaliteit van het centrum. De terreinen kunnen met een verbeterde inrichting en kwaliteit dienen als ontvangsthal voor het centrum, oftewel het 'visitekaartje' voor het centrum van Valkenswaard, wat naar voren kwam tijdens een van de klankbordgroepen. De terreinen liggen als schil rondom het Hart van Valkenswaard en het Masterplan Centrum ziet het als belang de kwaliteit en bereikbaarheid van deze parkeerterreinen te versterken. De drie parkeerplaatsen moeten een gastvrije en groene inrichting krijgen, waarbij er prettige looproutes ontstaan van deze terreinen richting het kern centrumgebied. Ook ligt hier vanuit het Masterplan de opgave om een goede verbinding te maken tussen het horecagebied van de Statie en het winkelgebied van de Kerverij.

Boete €90.00

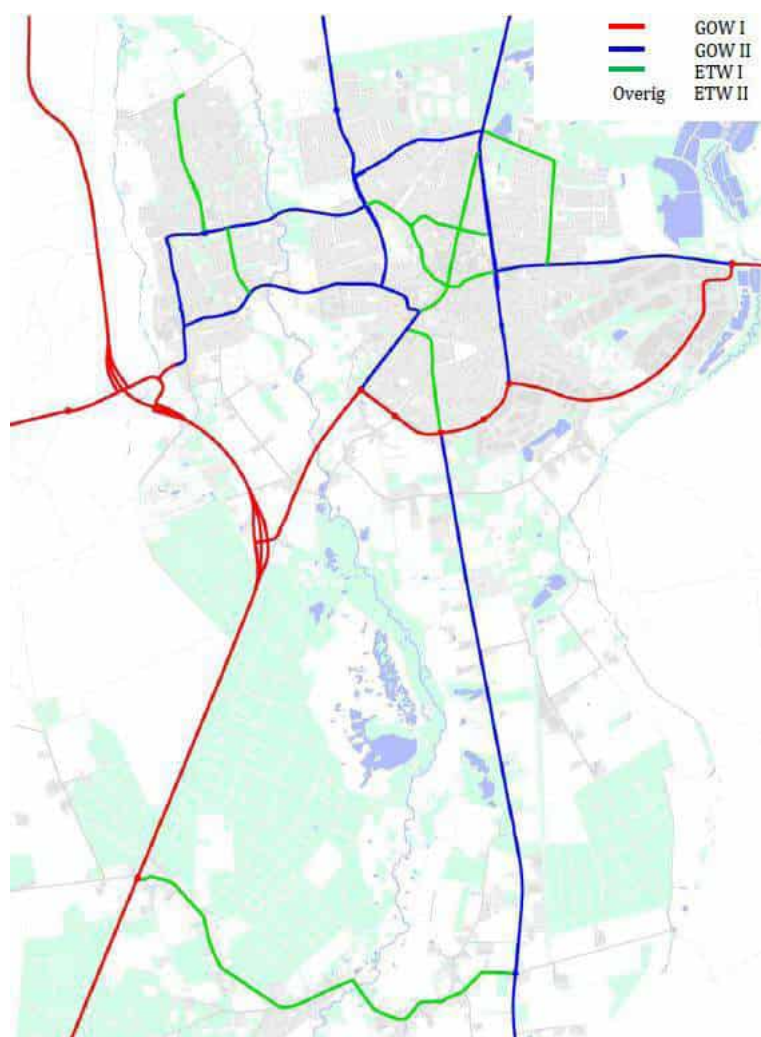

CHINESE NEW JAPAN

Armada

*Mobiliteitsplan 2014
nieuwe wegategorisering*

Mobiliteitsplan

In het mobiliteitsplan 2014 werd het verkeersbeleidsplan uit 1996 met het oog op de toekomst geactualiseerd. Belangrijkste uitgangspunt in het plan is het streven naar een verkeersluwe inrichting, auto-te-gast gebied in het centrum, met een 30 km/u zone. De focus voor de inrichting ligt hier bij de voetganger, fietser en het openbaar vervoer. De inrichting van de 30 km/u zone is leidend voor de inrichting van de openbare ruimte, dit betekent dat alle kruispunten gelijkwaardig zijn. Er moet een gezonde balans ontstaan tussen enerzijds de verkeersfunctie voor de bereikbaarheid van het centrum en anderzijds voor de verblijfsfuncties voor winkelen, werken en wonen. Streven is een centrumgebied waar de voetganger zich thuis voelt en er graag wil verblijven, met zo min mogelijk obstakels en doorgaand verkeer. Door de toepassing van bijvoorbeeld eenrichting circuits kan optimaal gebruik worden gemaakt van de ruimte in het centrum, blijft de levendigheid behouden en kan tegelijkertijd voorkomen worden dat er doorgaande (vracht)verkeerroutes in het centrum ontstaan. Dit betekent dat er een eenrichtingsroute ontstaat in het winkelgebied van de Eindhovenseweg. Om de looproute van het kern centrumgebied te versterken ontstaat er tevens een eenrichtingsroute op de Waalreseweg op het gedeelte tussen de Markt en de Dijkstraat. Bij het ontwerp ligt de focus op de toegang naar het centrum, het verlaten van het centrumgebied gebeurt vanzelf.

Tweede belangrijke aandachtspunt is het parkeren in het centrum wat een aantrekkelijk en gastvrij karakter moet krijgen. Dit betekent onder andere meer aandacht voor duurzaamheid, bereikbaarheid, vindbaarheid en kwaliteit. De focus ligt hierbij op de bereikbaarheid naar de parkeerterreinen toe. Ook de aanlooproutes van de grotere parkeerplaatsen naar het centrum zijn hierin belangrijk en zijn ingericht op voetgangers. Ook voor (elektrische) fietsen moeten voldoende kwalitatieve parkeervoorzieningen worden opgenomen. Verder is het uitgangspunt om geen aparte bevoorradingsplekken voor vrachtverkeer op te nemen, maar de inrichting van de openbare ruimte moet flexibel genoeg hiervoor kunnen worden ingezet. Het doorgaande vrachtverkeer wordt buiten het centrum om geleid; het vrachtverkeer wat nog in het centrum mag komen is bestemmingsverkeer. Wel wordt er in het kern centrumgebied rekening gehouden met eventueel kortparkeren en invalideparkeerplaatsen voor winkels, om het comfort van de bezoeker en de winkeliers te verbeteren.

Tenslotte wordt er in de inrichting van de openbare ruimte rekening gehouden in de breedte van het wegprofiel voor de bereikbaarheid en routing van bussen. Het moet mogelijk zijn dat de bus in twee richtingen over de Markt kan rijden, maar dit zal in een later stadium verder worden bepaald.

loper oostzijde Markt

waterelement oostzijde Markt

de eerste rij bomen geplant

opening Westzijde Markt

reeds gerealiseerde deelgebieden

mogelijk toekomstbeeld omgeving rondom de Markt

recente ontwikkelingen

In 2012 is de Oostzijde van de Markt opnieuw ingericht door de gemeente Valkenswaard. In het nieuwe ontwerp van het plein is rekening gehouden met evenementen, de inrichting moest gericht zijn op de voetganger met meer plek voor groen en het versterken van de terraszones op de Markt. Het plein is autovrij gemaakt, er is plek gekomen voor een waterelement en voor spelen en ontmoeten, en er zijn langs de oostgevel nieuwe dubbele bomenrijen geplaatst die het groene karakter van Valkenswaard versterken en nieuwe kwaliteit geven aan de aangrenzende terrassen. Ook rondom het voormalige gemeentehuis zijn enkele solitaire bomen geplaatst. De Markt is dé ruimte in Valkenswaard die plek biedt voor alle evenementen, van wekelijkse markt tot concerten en bloemencorso.

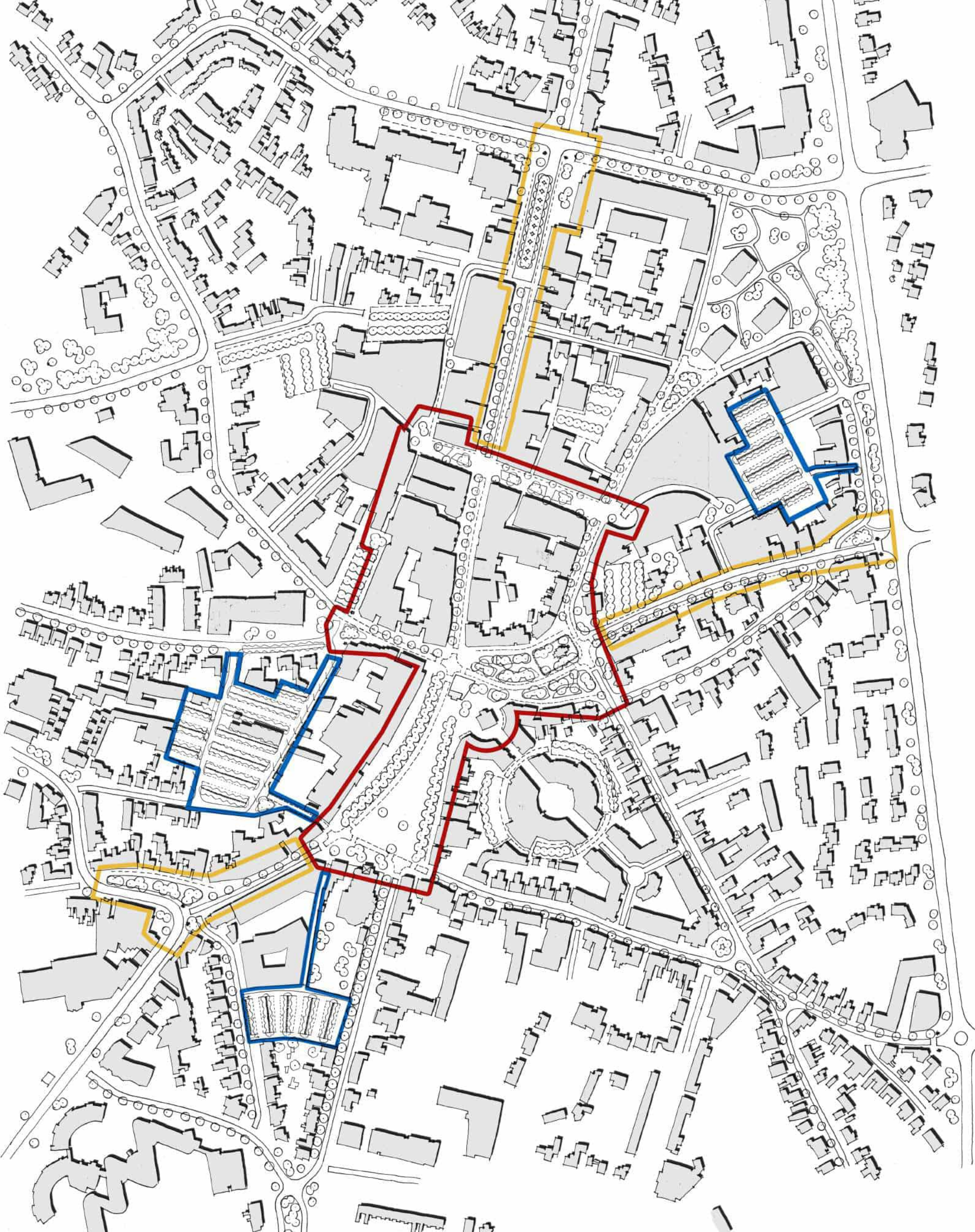
In 2016 is tevens de Westzijde aangepakt, waarbij is aangesloten op de kwaliteit die al gerealiseerd was aan de Oostzijde. Ook hier lag in de inrichting van de openbare ruimte de focus op de voetganger, met meer plek voor groen en terrassen. Ook hier wordt de dubbele bomenrij de belangrijkste drager van de ruimte, die echter pas in zijn geheel gerealiseerd kan worden wanneer de Provinciale Weg N69 verplaatst wordt naar de Westparallel. Toch is er reeds een kwaliteitsimpuls gegeven aan deze kant van de Markt, waar de aangrenzende horeca nu al van kan profiteren. Met een officiële opening van de Westzijde is door middel van een visualisatie een beeld gegeven van hoe het vervolg eruit kan gaan zien, om mensen in deze tijdelijke situatie toch een kijkje kunnen geven wat er mogelijk is in de toekomst.

procesbeschrijving

Met het vervolg van het vaststellen van het Voorlopig Ontwerp Centrum en van de Voorlopige en Definitieve ontwerpen van de drie parkeerterreinen, de Corridor en het Richterpad, hebben diverse bijeenkomsten en overleggen plaatsgevonden. In samenspraak met inwoners, winkeliers en ondernemers, gemeente en raadsleden is dit document tot stand gekomen, zie onderstaand processchema.

<i>WANNEER</i>	<i>WAT</i>	<i>WIE</i>
<i>06-04-2016</i>	<i>discussie aan de hand van scenario's</i>	<i>klankbordgroep</i>
<i>25-04-2016</i>	<i>inloopbijeenkomst ontwerp centrum</i>	<i>bewoners en raadsleden</i>
<i>31-05-2016</i>	<i>Corridor: inventarisatie knelpunten</i>	<i>stakeholders</i>
<i>08-06-2016</i>	<i>discussie aan de hand van uitgewerkte plannen</i>	<i>klankbordgroep</i>
<i>04-07-2016</i>	<i>inloopbijeenkomst bijgesteld ontwerp centrum en ontwerpen parkeerplaatsen / Corridor / Richterpad</i>	<i>bewoners en raadsleden</i>
<i>27-09-2016</i>	<i>bewonersavond DO parkeerplaatsen Kerverijplein, Carillonplein, Richterpad</i>	<i>stakeholders</i>
<i>28-09-2016</i>	<i>bewonersavond DO Corridor</i>	<i>stakeholders</i>

STRUCTUURONTWERP OPENBARE RUIMTE

deelgebieden

De focus van het structuurontwerp zal zich richten op verschillende deelgebieden.

Reeds in het Masterplan Centrum 2014-2020 is een kern centrumgebied vastgesteld, die als basis dient voor de focus. Het kern centrumgebied loopt vanaf de kruising met de Corridor tot aan het begin van de Luikerweg, met daartussen de Markt, Kleine Markt met aantakkingen richting de Corridor en Valkenstaete.

Als aparte deelgebieden worden de entrees en aanloopstraten richting het kern centrumgebied benoemd. Dit betreft de kruising Eindhovenseweg/Valkeniersstraat tot aan de Corridor, de kruising Leenderweg/Europalaan tot aan de Kleine Markt, en de kruising Dommelseweg/Luikerweg tot aan de Markt.

Tevens zijn de 3 grote parkeerterreinen rondom het kern centrumgebied, te weten: Carillonplein, Kerverijplein en Kloosterplein aangewezen als 'ontvangstruimtes' voor bezoekers van het centrum van Valkenswaard die met de auto komen. Voor deze terreinen worden herinrichtings- en verkeersvoorstellen gemaakt op het gebied van sfeer, (groen-)beleving, veiligheid en verbindingen van en naar het centrum.

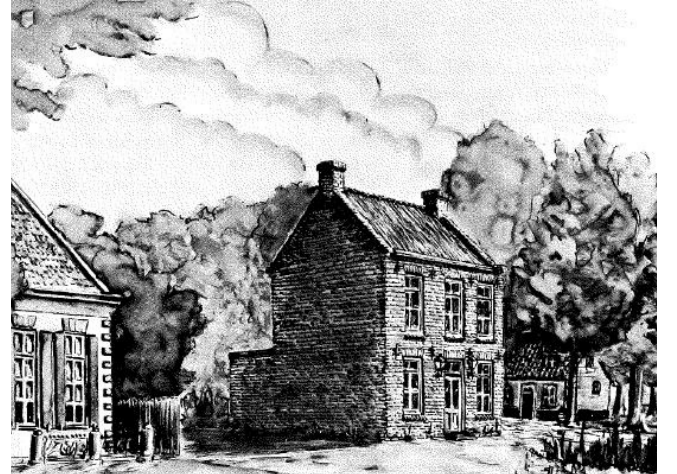
< deelgebieden

- kern centrumgebied (Hart van Valkenswaard)
- entrees en aanloopstraten
- parkeerterreinen (schil)

tijdslijn

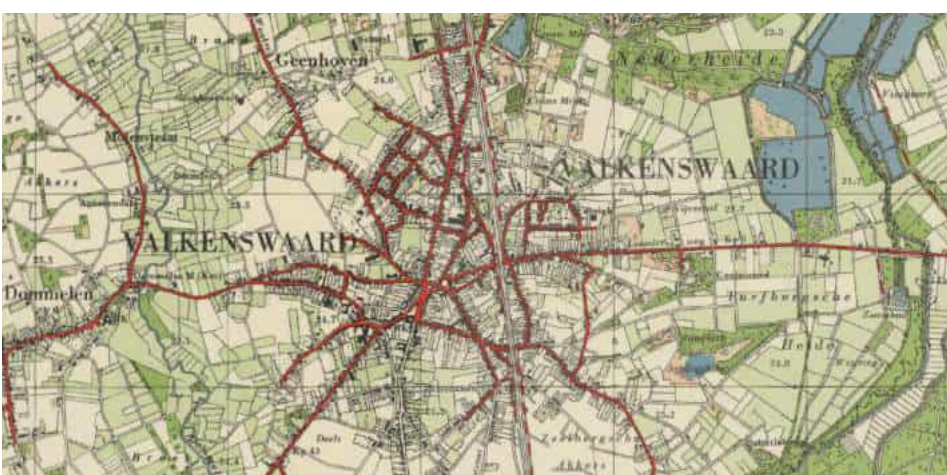
1810 ●

1900 ●

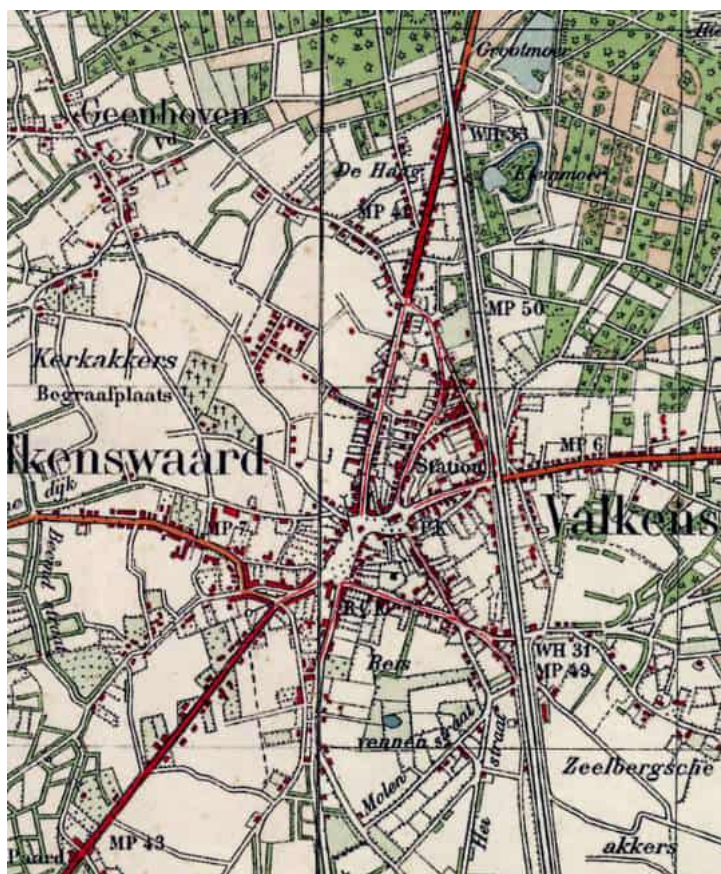
1960 ●

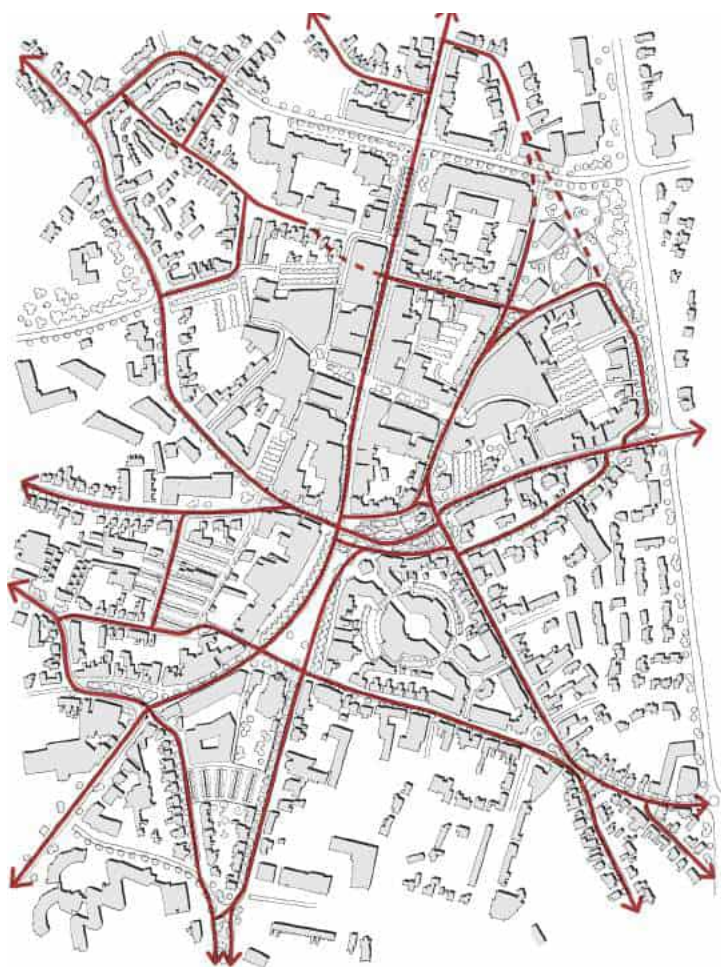
2015 ●

kaartbeeld omstreeks 1900

analyse oude structuur t.o.v. situatie 2016

historische en ruimtelijke analyse

Om een beter en uitgebreider beeld te krijgen van de huidige ruimtelijke situatie in en rondom Valkenswaard, is het altijd goed om even een verdiepingsslag te maken in de geschiedenis en te kijken naar de huidige situatie van het centrum.

historische ontwikkeling

Wanneer we terug kijken naar de kaart van 1810, zien we dat de huidige structuur van het Hart van Valkenswaard, de Markt en de kleine Markt met aanliggende straten, al goed herkenbaar is. Wat vooral opvalt is het eerste Raadhuis met groene tuin, welke letterlijk het overgangspunt aanduidt tussen de nu Kleine en de Markt. De groene omgeving rondom de kapel waar nu nog steeds het Weerderhuys staat, lijkt echter rond deze tijd vooral het centrum van Valkenswaard te zijn; samen met het Oude Raadhuis vormt het een belangrijke ruimte, met de Markt als tweede belangrijke plek.

Rond 1900 zien we al enige uitbreiding van het dorp met de komst van een station met bijbehorende spoorlijn en verder aanlooproutes met bomenlaan-structuren vanuit verschillende richtingen. De Eindhovenseweg heeft reeds een belangrijke betekenis voor de toegang tot het dorp. In het Hart is het oude Raadhuis inmiddels verdwenen en enkele meters zuidwaarts vervangen door een nieuw Raadhuis. Op de plek van het Oude Raadhuis is nu een muziekkoezel verschenen die de grote ruimte toch nog enigszins opdeelt in tweeën. Aan de zuidzijde van de Markt verschijnt de nu huidige Nicolaaskerk, die de Markt een belangrijker betekenis geeft dan voorheen. Ook zien we op de Markt zelf veel vergroening, het groene en lommerijke karakter blijft aanwezig en een belangrijke factor in Valkenswaard.

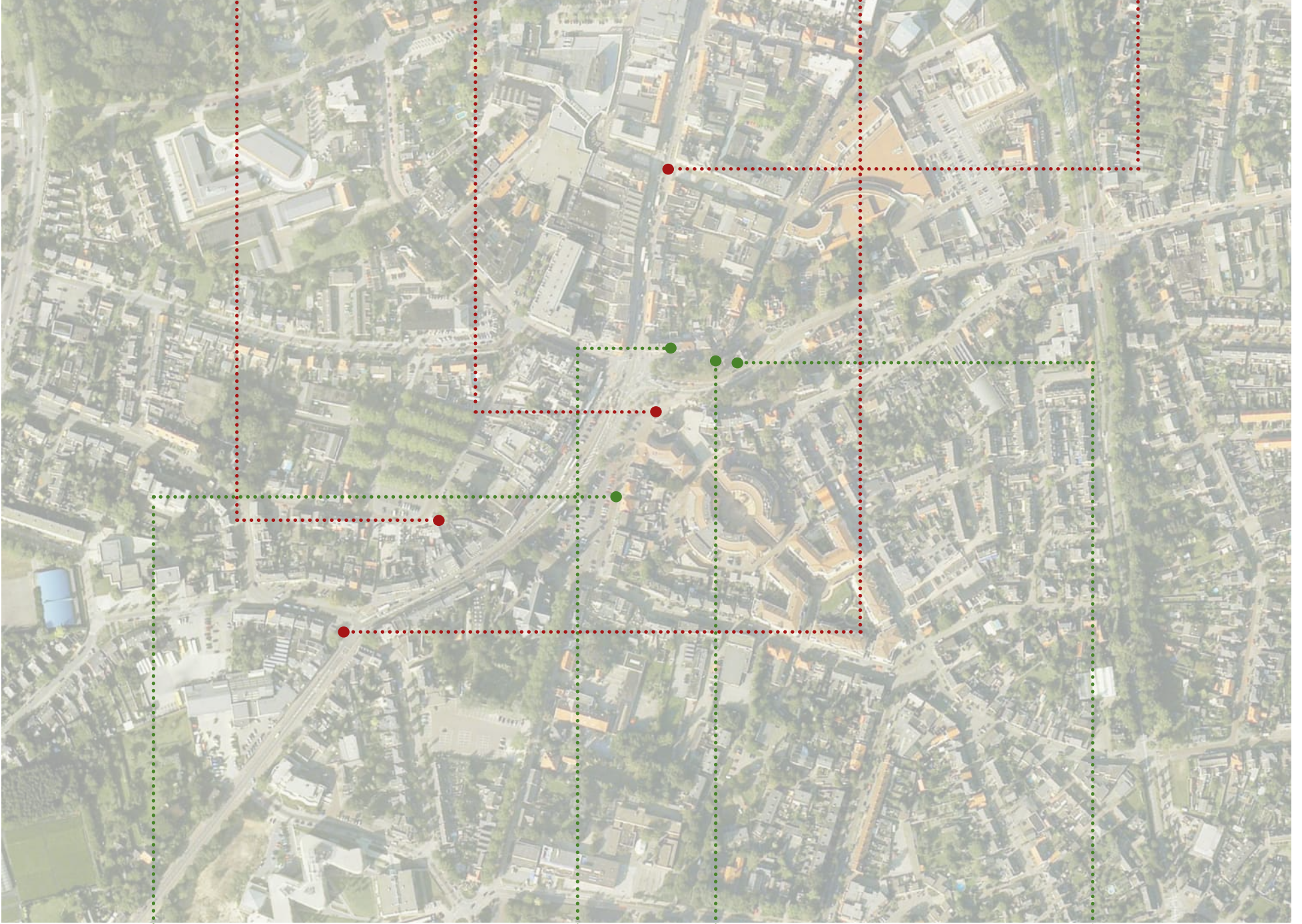
Rond 1960 zien we dat de auto steeds een belangrijker rol heeft gekregen, en de muziekkoezel in het Hart inmiddels plaats heeft gemaakt voor infrastructuur. Ook Valkenswaard zelf groeit steeds verder uit, tot aan het jaar waar we nu zijn. Waarbij de Eindhovenseweg inmiddels is uitgegroeid tot Provinciale weg die nog steeds als belangrijkste verbinding tussen noord en zuid wordt beschouwd. Ook zien we dat groen voor lange tijd een belangrijke functie heeft gehad in het dorp, op de Markt, kleine Markt en aanloopstraten. In de huidige situatie is dit karakter door de groei van infrastructuur echter een beetje verwaterd. Als nieuwe ontwikkeling zien we de komst van de Corridor, die nieuwe invulling geeft aan winkels en ondernemers.

Wanneer we de oude wegestructuur over de huidige situatie heen leggen, zien we dat er enkel een paar straten en verbindingen zijn verdwenen door de jaren heen, maar dat de globale structuur nog steeds erg goed herkenbaar en leesbaar is vandaag de dag. De Eindhovenseweg is altijd een belangrijke verbinding van noord naar zuid geweest. De kapel aan de Kleine Markt is nog steeds aanwezig en de Markt en Kleine Markt blijven fungeren als de belangrijkste openbare ruimtes in Valkenswaard.

knelpunten

kwaliteiten

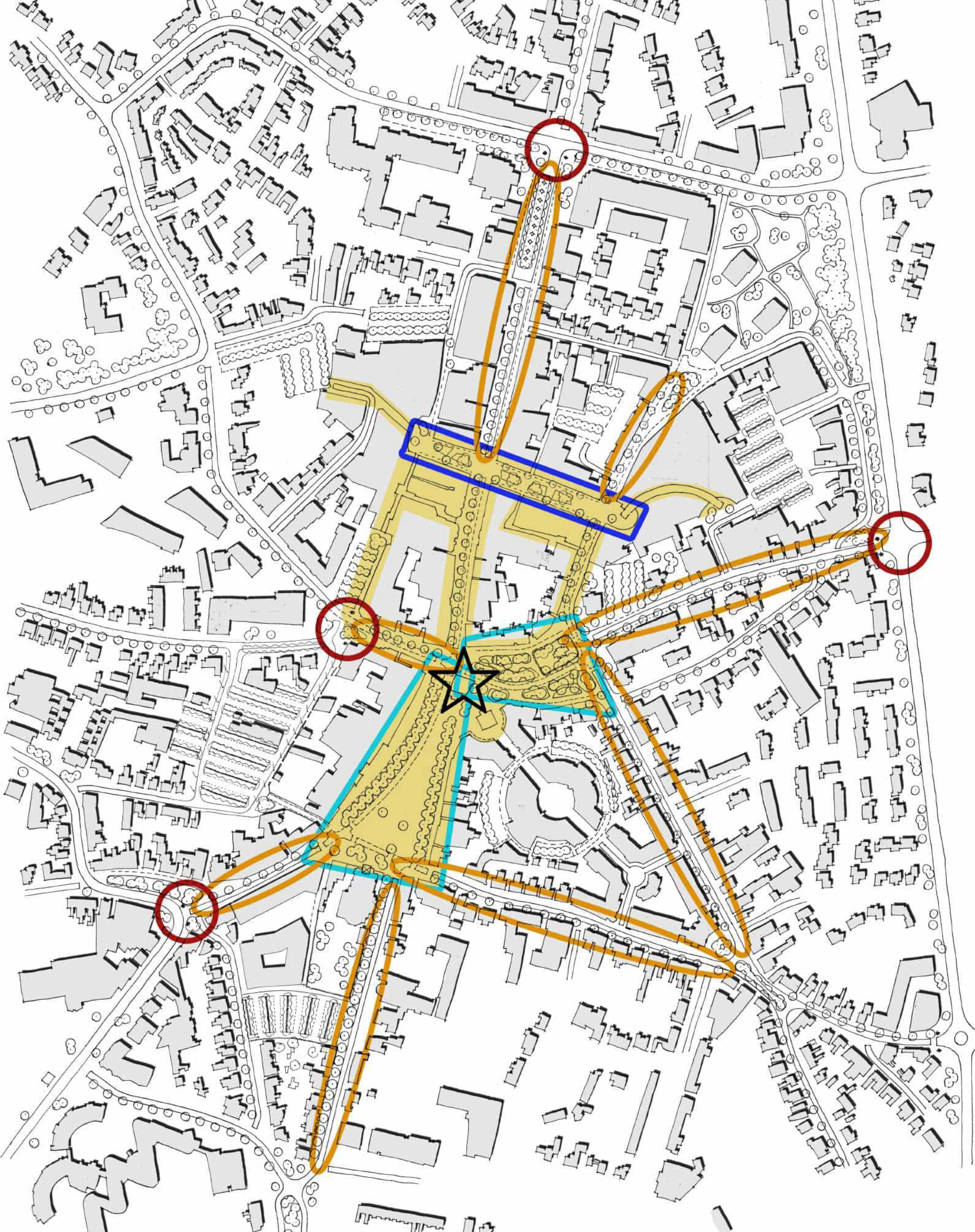
knelpunten en kwaliteiten

In de huidige situatie kunnen we op een kleiner schaalniveau positieve en negatieve aspecten van de kwaliteit van de openbare ruimte in Valkenswaard duiden.

Wat vooral op veel plekken naar voren komt is de verrommeling van de openbare ruimte. Door de jaren heen kunnen we zien dat infrastructuur op veel plekken de overhand heeft genomen, vooral de Provinciale Weg N69 brengt veel verharding en geluidsoverlast met zich mee. Het Hart van Valkenswaard, wat vroeger een overgangsplek duidde tussen de twee grootste open ruimtes, is nu een druk kruispunt waar men als voetganger en als fietser moeilijk doorheen beweegt. Ook vormt het kruispunt een barrière tussen het noordelijke winkelgebied met de horeca aan de Markt. Door al deze infrastructuur is tevens het groene karakter op veel plekken niet (meer) aanwezig of van mindere kwaliteit. Onder andere zorgt dit voor een stenige wereld, waarbij het tevens moeilijk is te herkennen waar het centrum van Valkenswaard zich precies bevindt. Het ontbreekt aan duidelijke entrees van het centrum en duidelijke groenstructuren langs oude linten. In de Corridor ontbreekt het aan de juiste schaal, maat, sfeer en voldoende verblijfsmogelijkheden. Tevens liggen de winkels verscholen achter het groen en andere obstakels, terwijl het centrale gedeelte van de Corridor als 'leegte' wordt ervaren.

Op andere plekken komt het groene en lommerijke karakter nog wel steeds goed naar voren. De groene ruimtes rondom de oude kapel bieden een belangrijke kwaliteit aan dit deel van Valkenswaard, met grote bomen en veel gras. Ook de gevels die aan deze ruimte grenzen, als ook een aantal van de gevels aan de Markt en omgeving zijn van hoge kwaliteit. Over het hele centrumgebied is er een groot aanbod van winkels en horeca waarbij vooral het aanbod van terrassen erg groot en divers is. De kwaliteit van de openbare ruimte is weliswaar niet overal van dezelfde kwaliteit, maar de grote ruimtes van de Markt en Kleine Markt bieden veel kansen en mogelijkheden voor evenementen en buitenactiviteiten. De Markt en de Westzijde Markt is recentelijk kwalitatief hoogwaardig heringericht, die een voorproefje laat zien van de kwaliteit van de rest van het centrum van Valkenswaard.

structuurontwerp

Na de voorgaande analyse van de ontstaansgeschiedenis en de ruimtelijke structuur van Valkenswaard, is een structuurontwerp samengesteld voor het centrum van Valkenswaard.

Als rood aangeduid zien we de 'entrees' tot het centrum van Valkenswaard. Dit zijn overgangen waarbij het duidelijk herkenbaar moet worden dat men hier het centrum van Valkenswaard binnenkomt. Deze entrees worden herkenbaar gemaakt door verschillende ingrepen: er worden bomen geplaatst (of gebruik gemaakt van bestaande bomen) waardoor het entree-gevoel als ook het groene karakter van het centrum wordt versterkt. Vervolgens komt er altijd een bijzondere lichtmast (bijvoorbeeld een mast met een sokkel en bijzondere spots), die de introductie en herkenbaarheid van de entree zowel overdag als 's-avonds accentueert. Qua verharding wordt al een introductie gemaakt van de kwaliteit in het kern centrumgebied: gebakken klinkers en natuursteen belijningen. Met name wordt dit materiaal toegepast in de trottoirzones, in de rijbanen die het centrum inlopen wordt een overgangsmateriaal toegepast, om de functie als toegangsstraat te benadrukken (betonklinkers of asfalt in een nader te bepalen kleur/uitvoering, of behoud bestaande situatie).

Aangrenzend aan de entrees liggen de toegangsstraten die een aanloopgebied vormen richting het kern centrumgebied. De verkeersfunctie in de aanloopstraten is nog iets meer gericht op een duidelijk onderscheid tussen autoverkeer en voetgangers en met (langs-)parkeervoorzieningen waar mogelijk en gewenst. In elke aanloopstraat is het van belang een mate van vergroening toe te passen; waar nu elke straat nogal stenig oogt, kunnen ze in de toekomst veranderen naar groene linten richting het centrum van Valkenswaard.

Aan het einde van deze aanloopstraten begint het kern centrumgebied, met daarin een onderscheid te maken tussen de historische pleinen, de Markt en de Kleine Markt, en de nieuwere open ruimte zoals de Corridor. Bij de historische pleinen staat vooral horeca centraal, waarbij in de Corridor en omgeving vooral het winkelen centraal staat. Ze zijn deel van het kern centrumgebied, waar een algemene en herkenbare kwaliteit te vinden is, maar waarbij op de pleinen qua vormgeving net iets anders en meer bijzonders kan gebeuren dan in de rest van de aanlooproutes. De voetganger en fietser staan centraal in dit gebied en ontmoeten, verblijven, winkelen en recreëren zijn de belangrijkste thema's waarbij de kwaliteit van de openbare ruimte aan zal moeten sluiten. Het materiaalgebruik van zowel verhardingen als straatmeubilair hebben een hoogwaardig, duurzaam en dorps karakter, zoals gebakken klinkers, natuursteen en een stijl van meubilair die het authentieke en dorps karakter versterken, zonder uitgesproken historiserend te zijn.

Op de plek waar de twee historische pleinen elkaar ontmoeten ontstaat een 'steppingstone', die een letterlijke overgang vormt tussen enerzijds het winkelen aan de noordzijde en de horeca aan de zuidzijde van deze plek. Door de historische betekenis als ook de grote ruimte die vrij zal komen in de toekomst, zal dit een waardevolle plek worden die betekenis en identiteit aan het centrum van Valkenswaard zal geven.

< structuurontwerp

- *entrees*
- *aanloopstraten*
- *historische pleinen*
- *nieuwe pleinen*
- *centrumgebied valkenswaard*
- *steppingstone tussen winkelen en horeca*

vergroening in het centrumgebied

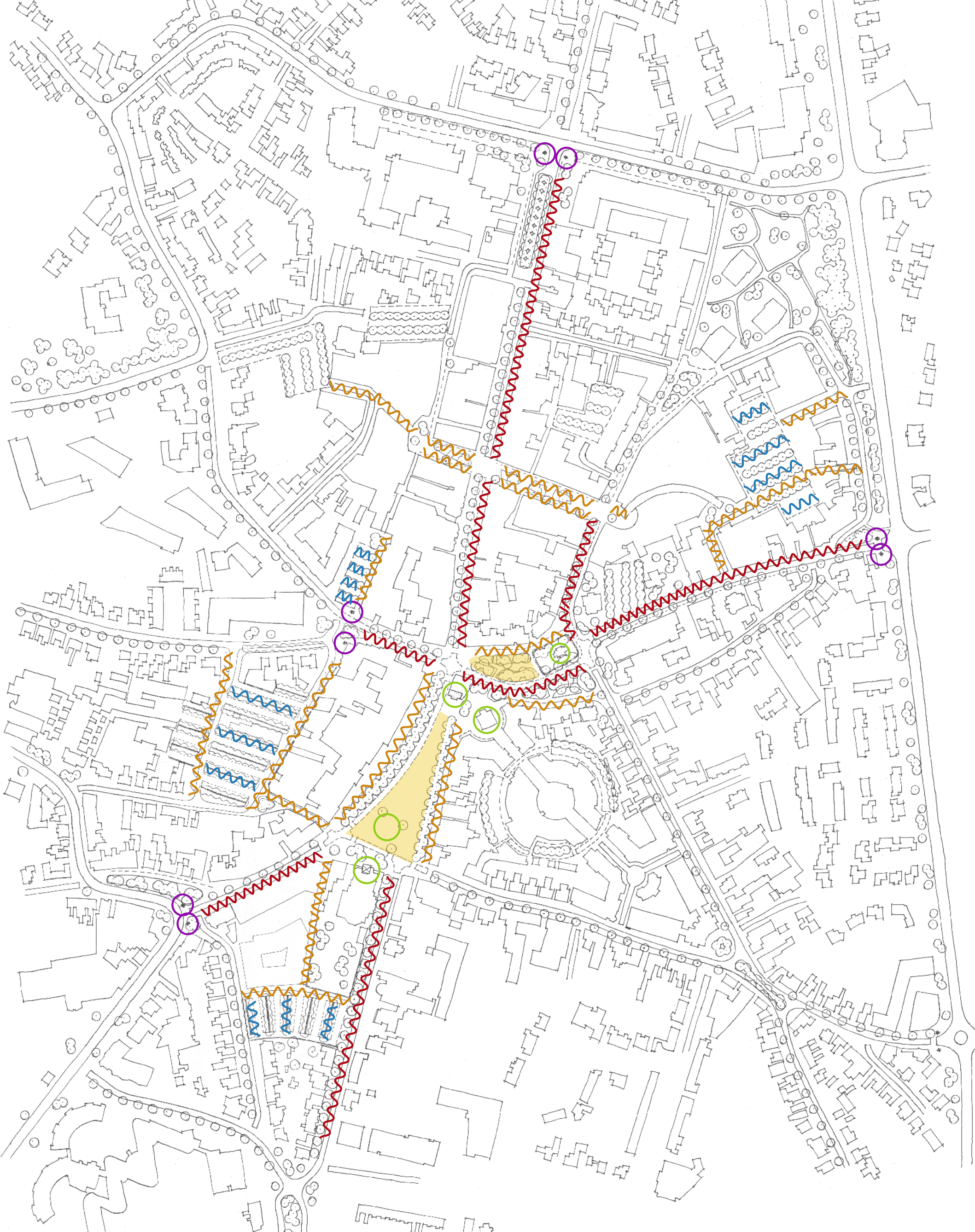
groen

Een belangrijke drager van het structuurontwerp is het groen. Reeds in het Masterplan Centrum 2014-2020 is al veel gesproken over het groene, Lommerrijke en Brabantse karakter van Valkenswaard en ook in verdere analyses is gebleken dat Valkenswaard altijd een sterk groen karakter heeft gehad. Het buitengebied van Valkenswaard is rijk aan groen en in het centrum zijn er nog enkele plekken waar dit groene karakter ook is te vinden. De laatste jaren is dit echter enigszins verdwenen en is er op veel plekken in het centrum veel verstening ontstaan. Met de herinrichting van de Markt en ook de Westzijde Markt is al veel ingezet op het terugbrengen en toevoegen van groenstructuren en dit zal ook in het structuurontwerp verder doorgevoerd worden. Waar al groenstructuren zijn zullen deze worden gehandhaafd en worden versterkt, denk bijvoorbeeld aan de Kleine Markt die nu de meest groene plek in het centrum is. Waar geen groen aanwezig is zal op de plekken waar het kan zoveel mogelijk groen worden toegevoegd. De verschillende deelgebieden in het structuurontwerp worden door middel van het toepassen van deze groenstructuren visueel met elkaar verbonden. Naast de beoogde beeldkwaliteit en Lommerrijke sfeer dat met het toepassen van groen wordt nagestreefd, heeft het groen ook de functie als verbeteren van het klimaat en duurzaamheid binnen het centrumgebied. Denk daarbij aan het voorzien in schaduwrijke plekken binnen een 'stenige' wereld, het opvangen van fijnstof, beschutting/luwte tegen windhinder en 'verkoeling' van de openbare ruimte op warme dagen. Ook draagt het groen bij aan de biodiversiteit en ecologische waarden binnen het centrumgebied.

< principes groenstructuur

- *bestaande boomstructuur (globaal)*
- *nieuwe boomstructuur (globaal)*

voorbeeld van verlichting die op verschillende wijze toepasbaar is; CitySoul van Philips of gelijkwaardig

voorbeeld van verlichting die op verschillende wijze toepasbaar is; Astro van Selux of gelijkwaardig

verlichting

De openbare verlichting maakt een belangrijk onderdeel uit van de toekomstige sfeer en beleving van het centrum van Valkenswaard, zowel overdag als 's avonds.

In het centrumgebied is sprake van verschillende gebruikers:

- Verplaatsen; voetgangers fietsers en (langzaam) gemotoriseerd verkeer
- Winkelen: winkels
- Werken: markt en horeca
- Recreëren: horeca, evenementen
- Verblijven: carnaval, kermis, kerk, corso en andere evenementen
- Verwonderen: aangenaam, sfeervol, sociaal veilig

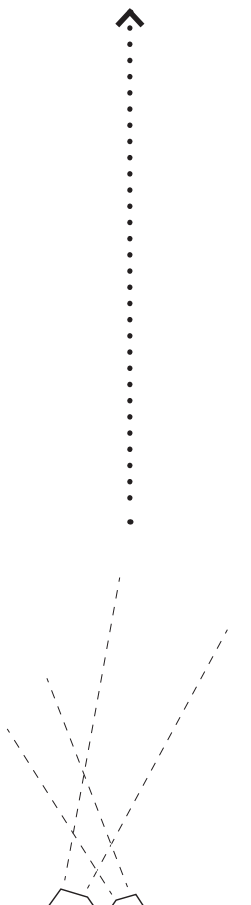
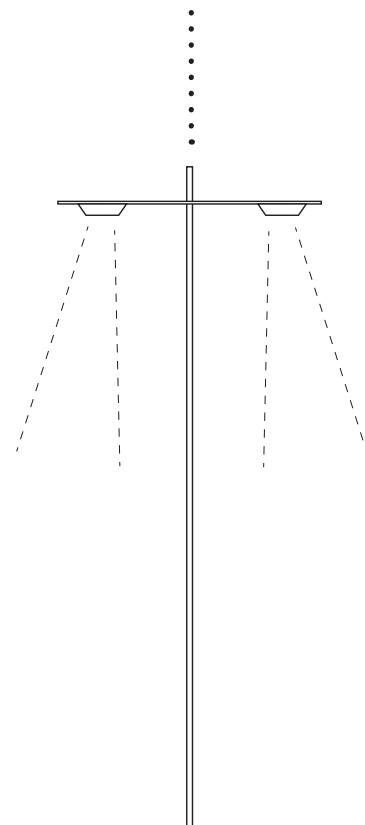
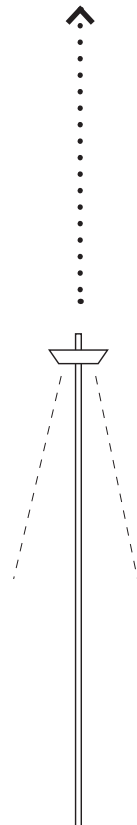
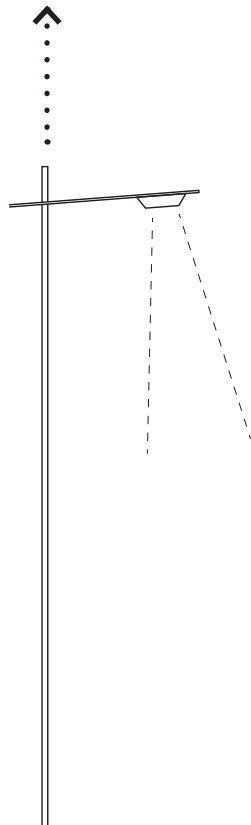
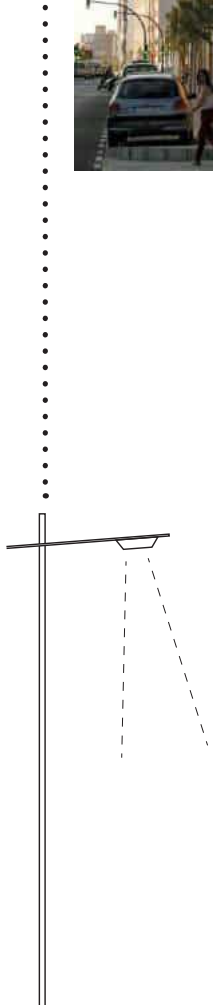
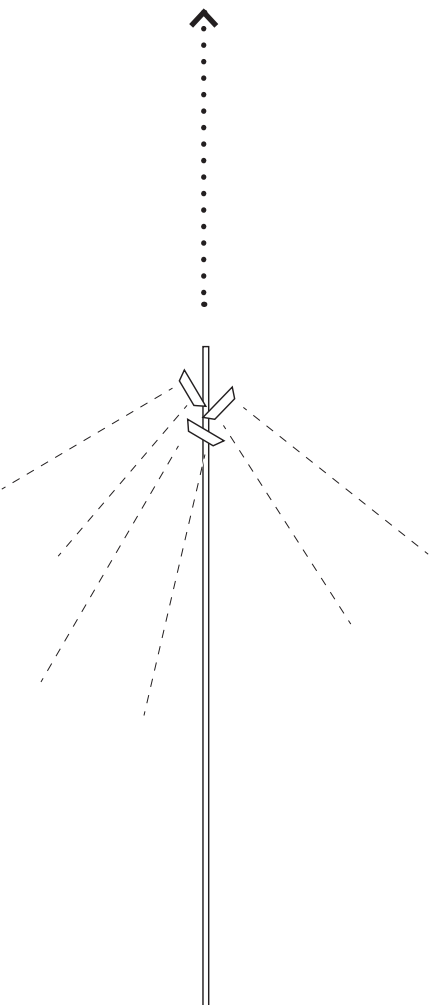
In de huidige situatie is er sprake van een onsamenhangende openbare verlichting, bestaande uit verschillende stijlen/types van armaturen en verschil in (technische-) lichtkwaliteit en lichtkleur. In het voorliggende ontwerp wordt beoogd de openbare verlichting de herkenbaarheid en sfeer van het centrum in sterke mate te verbeteren. Dit betekent dat op termijn in het gehele centrumgebied één stijl van masten/armaturen wordt toegepast, die echter wel rekening houdt met de verschillende functies en stedenbouwkundige ruimtes binnen het centrumgebied. Dit betekent dat er een 'familie' van lichtarmaturen wordt voorgesteld, waarmee straten, pleinen, voetgangersgebieden en parkeerterreinen integraal kunnen worden opgelost. Er ontstaat hiermee een hiërarchie en structuur van openbare verlichting, zoals weergegeven in bijgevoegde verlichtingsstructuur tekening. De beoogde stijl van armaturen sluit aan bij het dorpse, Brabantse en authentieke karakter van Valkenswaard, zonder expliciet historiserend te zijn.

Voorgesteld wordt een armatuurlijn zoals de type City Soul van Philips, de Astro van Selux, of gelijkwaardig. Deze stijl geeft een knipoog naar het verleden, maar geeft het centrum van Valkenswaard ook een eigentijds en hoogwaardig karakter. Exacte posities en lichtpunthoogtes dienen nog nader bepaald te worden. Er wordt van uit gegaan dat de moderne technieken van LED, dynamische verlichting en de nieuwste beheer/onderhoud technieken kunnen worden toegepast.

< verlichtingsstructuur

- entrees
- straten / linten
- parkeerplaatsen
- looproutes
- pleinen
- verbijzonderingen (indicatie)

entrees

straten / linten

parkeerplaatsen

looproutes

pleinen

verbijzonderingen

De volgende soorten verlichting worden toegepast:

- Functionele verlichting
- Theatrale verlichting
- Decoratieve verlichting
- Illuminatie van gebouwen en gevels
- Projectie
- Feestverlichting

Naast de meer functionele verlichting, waarbij overigens lichtkleur en beleving al een belangrijk onderdeel uitmaakt van het uiteindelijke lichtplan, is het de bedoeling om het onderdeel verlichting binnen het centrum nog een verdieplingslag te geven, waarmee het Valkenswaard zich onderscheidt en daarmee extra belevingswaarde in de avonduren wordt verkregen.

Als eerste betreft het bijzondere lichtmasten bij de entrees tot het centrum. Deze lichtmasten mogen enigszins afwijken van de beoogde 'familie' en mag extra in het oog springen, door vormgeving en lichteffect. Vormgeving en ontwerp van deze bijzondere lichtmasten dient nader plaats te vinden, waarbij aangrijpingspunten gezocht kunnen worden bij de identiteit of karakter van Valkenswaard. (zie referentie centrumpoorten in Wijchen).

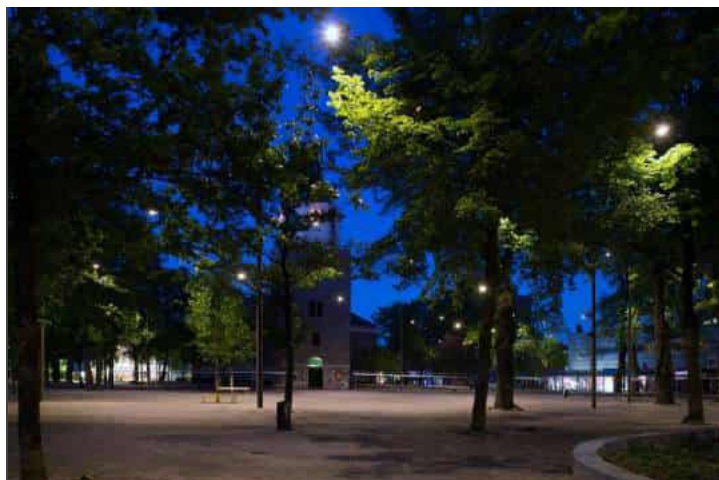

verlichting als verbijzondering / aanlichten gebouwen

verlichting in combinatie met water

verlichting in combinatie met groen

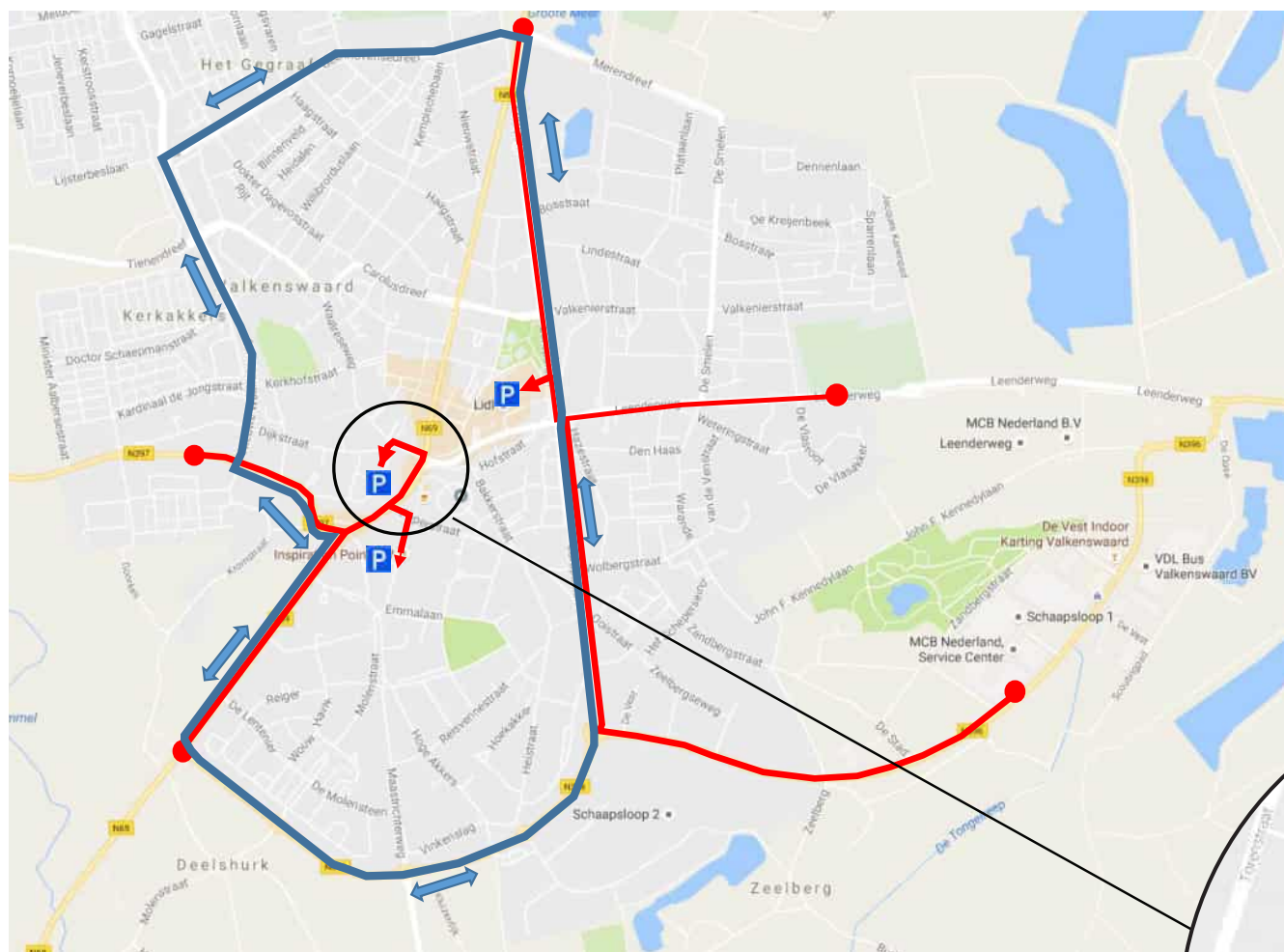
Als tweede betreft het het aanlichten van bijzonder/karakteristieke en/of historische gebouwen. Met name de kerken op de Markt en de kleine Markt komen hiervoor in aanmerking, maar op bijgaande tekening zijn meerdere gebouwen/gevels aangegeven die hiervoor in aanmerking komen. Een meer gedetailleerde uitwerking van een lichtontwerper zal de uiteindelijk beoogde bijdrage aan de beleving en sfeer van het centrum van Valkenswaard moeten onderbouwen. Uitgangspunt hierbij is dat de aanlichting van gebouwen geen incidenten zijn, maar de samenhang en beleving van de randen van pleinen en/of straten moet versterken.

Als derde wordt ingezet op het aanlichten van de belangrijke bomenstructuren zoals op de Markt en Kleine Markt. Veelal worden bomen van onderen aangelicht, waarbij lichtvervuiling naar boven nog wel eens een risico kan zijn. Voorgesteld wordt om de bomen juist van bovenaf aan te lichten, waarbij het licht door het gebladerte of de takken heen schijnt, alsof het maanlicht is.

Als laatste betreft het verschillende verbijzonderingen van speciale verlichtingseffecten, zoals bijvoorbeeld de verlichting van de fontein op de Markt al gerealiseerd is. Vergelijkbare verbijzonderingen kunnen zijn: aanlichten van de zogenaamde 'steppingstone' (zie hoofdstuk Markt/kleine Markt) of andere bijzondere ruimtelijke objecten/kunstuitingen in de openbare ruimte. Ook zijn er voorbeelden van projecties op gebouwen/gevels/verhardingen die bijdragen aan het verbijzonderen van plekken of karakteristieken van Valkenswaard.

Gedurende de volgende fase zal een concept lichtontwerp worden uitgewerkt. De keuzes worden getoetst door het uitvoeren van lichtberekeningen en indien wenselijk worden proefopstellingen van principes beoordeeld, waarna een definitief lichtontwerp wordt uitwerkt.

de bereikbaarheidsroutering vanaf 'de ruit' naar het Carillonplein, Kerverijplein en Kloosterplein

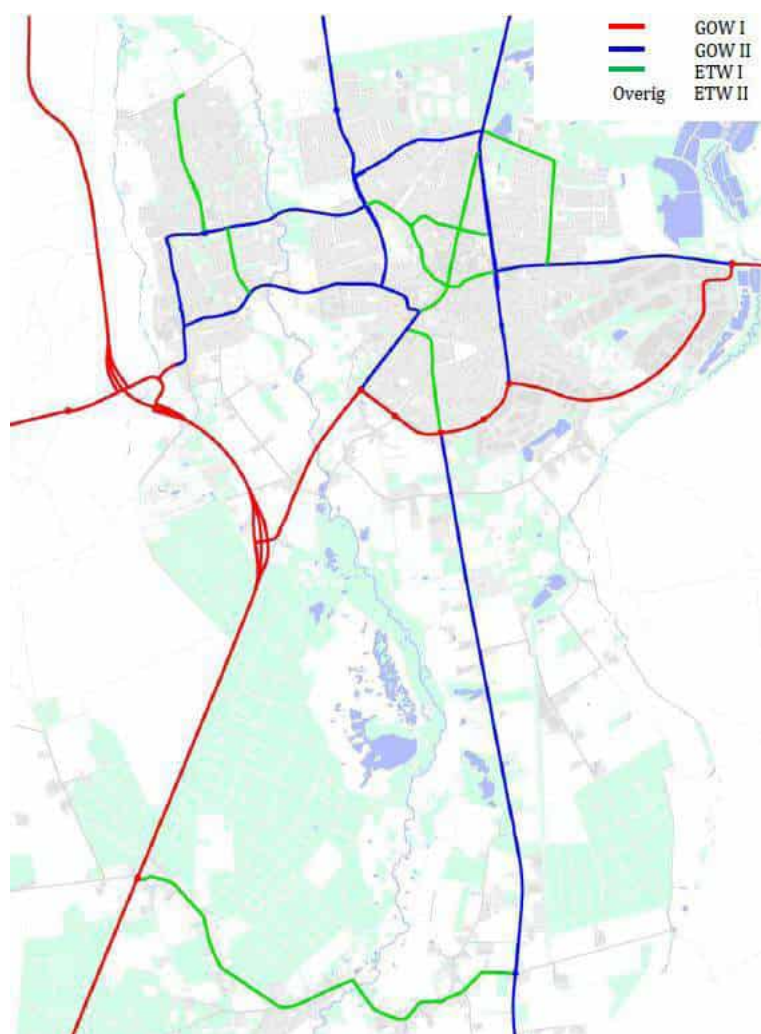

De Kerkstraat (tussen Carillonplein en de Markt) wordt ingericht als een belangrijke verbinding voor voetgangers en fietsers tussen het Carillonplein en de Markt

referentiebeelden van een auto-te-gast gebied; centrum Nederweert

*Mobiliteitsplan 2014
nieuwe wegategorisering*

verkeer

Het thema verkeer zal een grote rol gaan spelen wanneer de Provinciale Weg N69 verplaatst wordt naar de Westparallel. Het doorgaand verkeer door het centrum van Valkenswaard zal sterk afnemen, waardoor er kansen ontstaan om de verkeerstructuur van het centrum onder de loep te nemen. Zoals al eerder vermeld is hierom ook het Mobiliteitsplan in 2014 opgesteld.

Er ontstaat meer ruimte om na te denken over éénrichtingsroutes en de ruimte die daardoor vrijkomt toe te voegen aan de verblijfs- en belevingswaarde van het centrum. Streven is een centrumgebied waar de auto te gast is, met een 30 km/u zone en gelijkwaardige kruisingen. De inrichting van de openbare ruimte richt zich op de voetganger, fietser en openbaar vervoer. Door het toepassen van eenrichtingsroutes kan voorkomen worden dat er doorgaande (vracht-)verkeerroutes in het centrum ontstaan. In de Eindhovenseweg uit zich dit voor het gedeelte Valkeniersstraat - Markt in een eenrichtingsroute van noord naar zuid, zodat het gevoel van het centrum inrijden wordt versterkt. In de Waalreseweg komt tevens een eenrichtingsroute, echter van oost naar west, zodat de routing naar de parkeerplaats van het Carillonplein nog optimaal benut blijft. Op de Markt wordt er in eerste instantie een tweerichtingsroute gehandhaafd voor de busroute, met een gelijkvloerse kruising die volgens onderzoek haalbaar is. voor autoverkeer kan er op de Markt een eenrichtingsroute van zuid naar noord worden toegepast. De definitieve keuze hiervan wordt verder opgepakt in het Definitief Ontwerp. Tenslotte zal de Leenderweg een tweerichtingsroute blijven, zodat er een goede verkeerscirculatie blijft behouden.

In een integraal ontwerpproces tussen ontwerpers en verkeerskundigen zijn meerdere verkeerscirculatie opties onderzocht en besproken, die als uitgangspunt het eerder opgestelde Mobiliteitsplan hebben. Belangrijk hierbij is het faciliteren van routingen voor auto- en fietsverkeer naar het centrum toe, het verlaten van het centrumgebied gaat hierin vanzelf. Verdere uitwerkingen voor uitgangspunten, onderbouwingen en keuzes zijn te lezen in het aparte Onderzoek Verkeerscirculatie Centrum Valkenswaard (2016).

Naast de verkeersroutes van en naar het centrum toe, waarbij ingezet wordt op een verkeersluw karakter (auto te gast), is het van belang de parkeervoorzieningen optimaal te ontsluiten. De routing van het verkeer is weergegeven op de afbeelding linksboven. Zoals aangegeven in Hoofdstuk 1 (Kaders en Uitgangspunten voor het V.O.), vormen hierbij 3 parkeerterreinen, Carillonplein, Kerkerijplein en Kloosterplein een belangrijke rol voor de ontvangst van de autobezoeker. Vanaf deze parkeerterreinen wordt vervolgens ingezet op een aantrekkelijke en logische routing voor voetgangers van de parkeerterreinen naar het kern centrumgebied. Aanvullend is het uitgangspunt om geen aparte bevoorradingsplekken voor vrachtverkeer op te nemen, maar de inrichting van de openbare ruimte moet flexibel genoeg hiervoor kunnen worden ingezet. Het doorgaande vrachtverkeer wordt buiten het centrum om geleid; het vrachtverkeer wat nog in het centrum mag komen is bestemmingsverkeer. Wel wordt er in het kern centrumgebied rekening gehouden met eventueel kortparkeren en invalideparkeerplaatsen voor winkels, om het comfort van de bezoeker en de winkeliers te verbeteren.

Eindhovenseweg

Corridor

Waalreseweg

Carillonplein

Florapark

Markt

Kloosterplein

Kleine Markt

Leenderweg

Kerverijplein

integrale ontwerptekening

Na de samenstelling van het structuurontwerp is aanvullend een integrale ontwerptekening tot stand gekomen. Hierin is een toekomstvisie getekend die de verschillende deelgebieden van het centrum van Valkenswaard weer aan elkaar verbindt en waarbij uitdrukkelijk gekozen is voor een centrum dat authentiek is. Kwaliteit en identiteit worden uitgedrukt met Brabants, Lommerijk, Uitnodigend en Hoogwaardig.

Als belangrijkste uitgangspunt geldt het streven naar een auto te gast gebied met een 30 km./u zone, dit betekent dat alle kruispunten gelijkwaardig zijn. In de inrichting van de openbare ruimte staat de voetganger centraal. In het ontwerp uit zich dit gegeven in het versmallen van profielen waarbij de fietser gebruik maakt van de rijbaan. Als gevolg hiervan verbreden de voetpaden en daarmee de wandelruimte van de voetganger. Ook ontstaat hierdoor meer plek voor het toepassen van bomen, groen en verblijfsmogelijkheden c.q. horeca, waardoor een meer vriendelijke inrichting ontstaat. Samen met de materialisering in gebakken klinkers en natuursteen in het kern centrumgebied krijgt het centrum van Valkenswaard een meer kwalitatieve en duurzame uitstraling. In de aanloopstraten kan het materiaal in de rijweg nog asfalt of beton zijn, waarbij wel de voetpaden in gebakken klinkers doorlopen tot aan de entrees. Door het toevoegen van een boomgroep en dezelfde eenheid in verlichting op deze entrees is het duidelijk dat men vanaf deze plekken richting het centrum gaat. Vanaf hier lopen tevens fraaie groenstructuren langs de aanloopstraten richting het kern centrumgebied.

De breedte van de wegprofielen sluiten aan bij de uitgangspunten van het verkeerscirculatieplan voor twee- of eenrichtingsroutes. De keuze voor één- of tweerichtingsverkeer staat voor de Markt nog open, voor het openbaar vervoer zal het centrum altijd goed bereikbaar zijn. In het gedeelte van de Luikerweg en Markt zal de breedte van het profiel worden ingericht op de routing voor bussen die hier in een of twee richtingen overheen gaat rijden. Verdere aanpassingen voor deze buslijn zijn er niet in het centrumgebied, zodat deze functie geen verdere invloed heeft op de vormgeving en inrichting van het centrum. Of de profielen met een vlakke of met een lage (schuine) band worden uitgevoerd is voor verdere uitwerking. De uitstraling is in ieder geval van een 'auto te gast' gebied, afhankelijk van (afwaterings-) technische eisen en mogelijkheden.

In de aanloopstraten is er ruimte om aan een zijde van de weg tussen de bomen te parkeren. Het parkeren in het kern centrumgebied is beperkt, zoals kortparkeren, laden/lossen en invaliden. Bestemmingsverkeer wordt vooral verder geleid richting de parkeerterreinen rondom het centrumgebied; het Kerverijplein, Carillonplein en Kloosterplein. Deze parkeerterreinen krijgen een kwalitatieve en groene uitstraling, met tevens kwalitatieve, directe verbindingen naar het kern centrumgebied. De parkeerterreinen dienen als ontvangsthuis voor de rest van het centrum.

Aangekomen in het kern centrumgebied kenmerkt de inrichting zich door hoogwaardige, duurzame materialen, en veel ruimte voor verblijf en ontmoeting. Groen staat centraal in het centrumgebied en verbindt alle verschillende ruimtes met elkaar. Voor het parkeren voor fietsers zijn op verschillende plekken in het centrum voldoende, kwalitatieve plekken opgenomen.

< integrale ontwerptekening

- plangebied VO+ centrum
- plangebied 3 parkeerterreinen
- entrees en aanloopstraten

Kerverijplein

Carillonplein

Kloosterplein

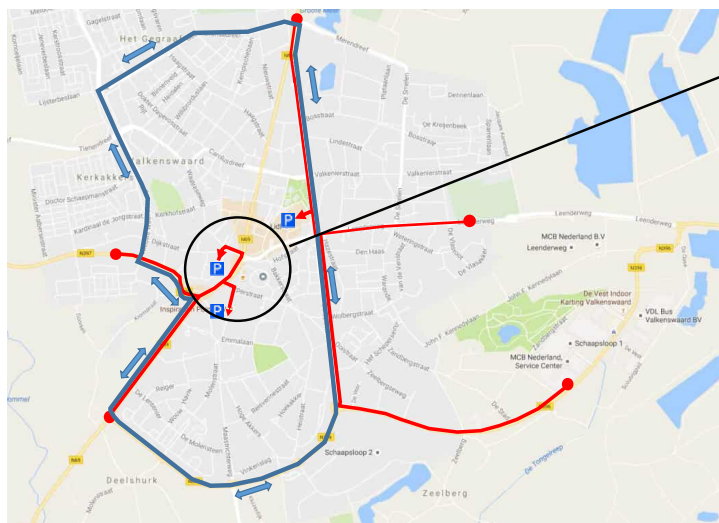

UITWERKING DEELGEBIEDEN VOORLOPIG ONTWERP

Op de komende pagina's zullen de verschillende deelgebieden worden besproken en toegelicht.

beoogde toekomstige kwaliteit voor de parkeerplaatsen

de bereikbaarheidsroutering vanaf 'de ruit' naar het Carillonplein, Kerverijplein en Kloosterplein

parkeerplaatsen

Parallel aan het opstellen van het Voorlopig Ontwerp voor het kern centrumgebied, wordt voor de drie belangrijkste parkeerplaatsen voor het centrum tevens aan ontwerp opgesteld. De parkeerplaatsen zorgen voor een voldoende capaciteit auto's die bereikbaar zijn vanuit alle verschillende uitvalshoeken. Vanaf de 'ruit' is het uitstekend mogelijk om ter plaatse onbekende bezoekers efficiënt naar deze drie parkeerterreinen rond het centrum te begeleiden. Voor bekende bezoekers is een verwijzing niet nodig aangezien zij al weten waar ze moeten zijn en daarvoor vaak de kortst mogelijke route volgen.

Het Carillonplein met verbinding Richterpad, het Kerverijplein en het Kloosterplein moeten voor een prettige binnenkomst zorgen en bijdragen aan de kwaliteit van het centrum. Ze fungeren als ontvangsthal en zijn 'het visitekaartje' van het centrum van Valkenswaard. Om bij de toekomstige kwaliteit van het centrumgebied aan te sluiten, heeft elke parkeerplaats een kwaliteitsslag nodig, vooral op het gebied van groen, gebruikswaarde en de verbindingen naar het kern centrumgebied.

De Kerkstraat (tussen Carillonplein en de Markt) wordt ingericht als een belangrijke verbinding voor voetgangers en fietsers tussen het Carillonplein en de Markt

0 20m

Carillonplein

Aan de westkant van het centrum, achter de horeca van de Markt, bevindt zich het Carillonplein. Via de Kerkweg heeft de parkeerplaats een directe voetgangersverbinding met de Markt en is daarom belangrijk voor de binnenkomst van het centrum. Op dit moment heeft de parkeerplaats een goede parkeerstructuur, uitgevoerd in gebakken materiaal met een duidelijke groenstructuur. Wat vooral knelt zijn de randen van het plein. Ook het onderhoud is achterstallig en op veel plekken is het materiaal kapot of scheefgezakt en tevens zijn de hagen onder de bomen op sommige plekken niet meer van goede kwaliteit. Aan de randen van het Carillonplein is er weinig groen en weinig sfeer door verouderde verlichting. Tevens ontbreekt het aan een duidelijke routing voor voetgangers.

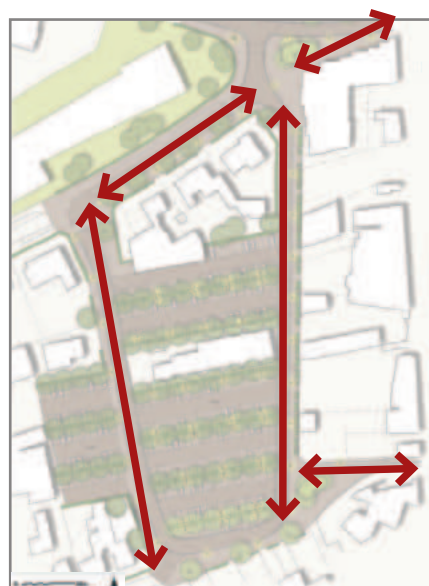

huidige situatie randen rondom Carillonplein

Insteek bij het Carillonplein is dus om vooral de bestaande situatie op te knappen. In het parkeergedeelte in het midden en aan de westzijde is dit vooral het herstellen van kapot materiaal, de groenstructuur onder de bomen en het vernieuwen van de verlichting in een duurzame oplossing. Ook wordt er aan de zuidkant een rij parkeerplaatsen met bomen toegevoegd. De weg rondom het parkeren wordt vernieuwd en er wordt een duidelijk voetpad aan één zijde toegevoegd die zorgt voor een vriendelijkere binnenkomst van het centrumgebied. Door de opkomst van het elektrisch rijden moet de realisatie van oplaadvoorzieningen en andere faciliteiten voor hybride- en elektrische voertuigen worden opgenomen. Aan de achterkanten van de horeca komt een groenstructuur die zorgt voor meer rust en eenheid aan deze kant. Tenslotte wordt het Kerkweggetje opgeknapt voor een goede voetgangers- en langzaam verkeersroute naar de Markt, met aan de kant van het Carillonplein een boeimeiland die het begin van het kern centrumgebied aanduidt.

vergroening achterkanten

looptijnen

nieuwe en bestaande delen

vergroening

looplijnen

20m

huidige situatie Kerverijplein

huidige situatie rondom het tuinterras Du Commerce

Kerverijplein

De parkeerplaats Kerverijplein ontsluit verkeer dat vanaf de noord-oostkant Valkenswaard binnenkomt. In de huidige situatie ontbreekt het aan (groen)sfeer en belevingswaarde op- en rondom het parkeerterrein als gevolg van de meer verkeerskundige inrichting (asfalt en weinig ruimte voor groen in een groot gedeelte van deze parkeervoorziening). Ook hier zijn er veel achterkanten van huizen en garageboxen die de zijkanten van het terrein niet aantrekkelijk maken. Tevens zijn de parkeerplekken in verschillende richtingen aangelegd die het geheel onduidelijk en logisch maken. Vanuit het Masterplan Centrum 2014-2020 wordt het Kerverijplein gezien als kans om de horeca aan de oostgelegen Statie en het winkelgebied van de Kerverij aan elkaar te verbinden op een logische en aantrekkelijke wijze.

Insteek voor het Kerverijplein is een volledig nieuwe inrichting die inzet op een eenduidige parkeerstructuur, met gebakken materiaal en een solitaire bomenstructuur en hagen tussen de parkeerstroken. Het toevoegen van een doorgaande groenstructuur zorgt voor een bladerdak boven het Kerverijplein en draagt bij aan het Lommerijke karakter van Valkenswaard. Ook de zijkanten en randen worden door middel van groen opgeknapt en er wordt duurzame LED-verlichting geplaatst. Ook hier moet de realisatie van oplaadvoorzieningen en andere faciliteiten voor hybride- en elektrische voertuigen worden opgenomen. Op de route naar de Statie die nu enkel voor vrachtverkeer is ontstaan een logische en vriendelijke voetgangersverbinding tussen de Statie en de Kerverij. De horeca van de Statie is op deze manier op prettige wijze verbonden met het winkelen aan de Kerverij. De nieuwe, groene inrichting met een dorps karakter biedt kansen voor de horeca aan de Statie om zich tevens aan de zijde van het Kerverijplein te oriënteren op bezoekers. De inrichting van de openbare ruimte sluit aan bij de kwaliteit in het centrumgebied en gelijkwaardig aan de andere parkeerterreinen (Carillonplein en Kloosterplein) en geeft hierdoor tevens aan het Kerverijplein een prettige en vriendelijke binnenkomst voor het centrum.

impressie hoe het tuinterras kan worden omgevormd tot entree / voorkant

0 20m

huidige situatie Kloosterplein

Kloosterplein

Aan de zuidzijde van de Markt ligt het Kloosterplein die samen met het Carillonplein een groot deel van het verkeer vanaf het zuiden zal gaan opvangen. Op dit moment is het plein een grote plak verharding zonder duidelijk parkeerstructuur en kwaliteit. Ook hier zijn achterkanten van woningen aan de zuidzijde dominant en is er vrijwel geen groen aanwezig. Aan de noordzijde van het plein bevindt zich de nieuwbouwlocatie van het Kloosterpark. Onderdeel van de opgave betreft ook de realisatie en inrichting van het zogenaamde nieuwe Monnikenpad, een voetpad die de parkeerplaats direct verbindt met de Markt.

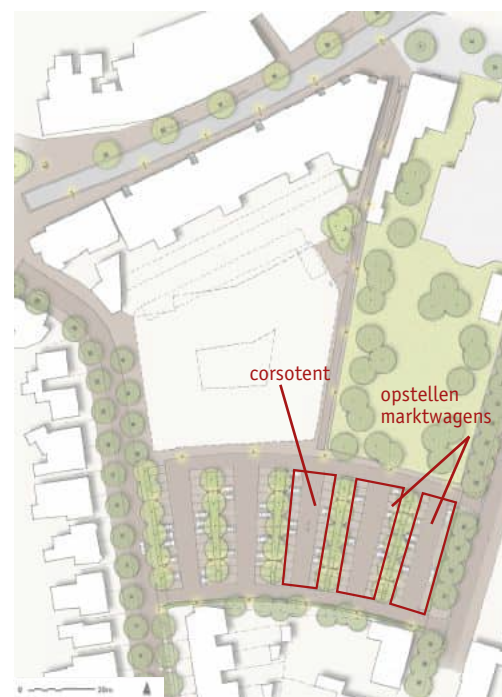
Insteek voor het Kloosterplein is een volledig nieuwe inrichting met een eenduidige parkeerstructuur met gebakken materiaal en een solitaire bomenstructuur. De achterkanten aan de zuidzijde worden opgeknapt door het toevoegen van een continue groenstructuur en ook hier wordt er duurzame verlichting geplaatst. Het nieuwe Monnikenpad wordt uitgevoerd in tevens gebakken materiaal die mensen op vriendelijke wijze het centrum laat binnenkomen. Het opstellen van de corso-wagens en markt-wagens wat nu ook plaatsvindt op het Kloosterplein, kan in de toekomstige situatie nog steeds plaatsvinden. De bestaande elektrische laadpaal zal gehandhaafd worden in het kader van het groen en elektrisch rijden.

vergroening

looplijnen

optioneel: corsotent en markt-wagens

schets entree Eindhovenseweg

bestaande situatie entree Eindhovenseweg

impressies schets toekomstige entree Eindhovenseweg

bestaande situatie Eindhovenweg

impressie Eindhovenweg vanaf Oranje Nassaustraat tot Corridor

impressie Eindhovenweg vanaf de Corridor naar de Markt

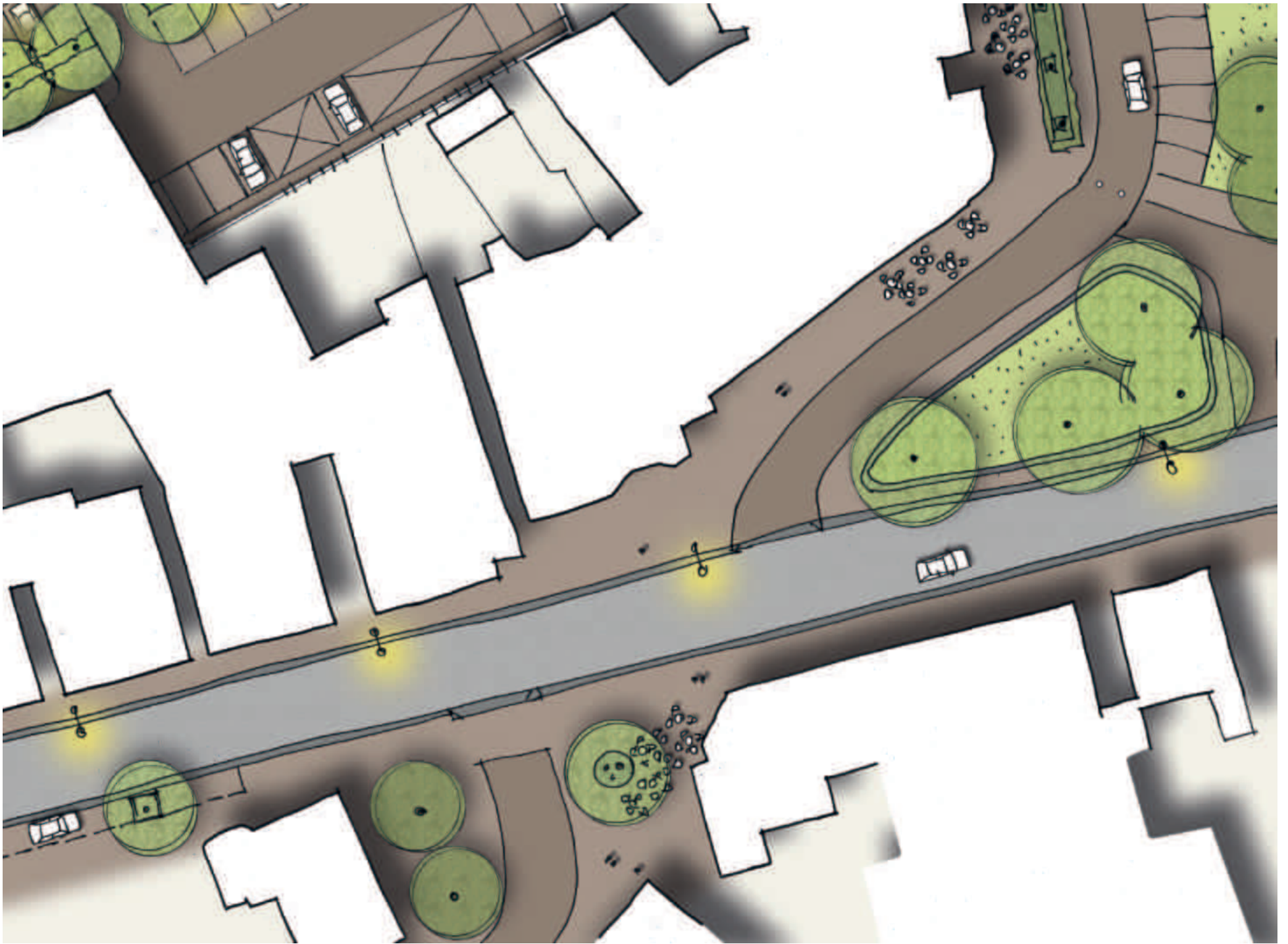
entrees en aanloopstraten

De entrees en aanloopstraten zijn zoals gezegd een eerste aanzet richting het kern centrumgebied en zijn herkenbaar in vorm en uitstraling. Qua materialisering, verlichting en vooral vergroening worden de verschillende entrees een eenheid. Op de volgende pagina's wordt er een verdeling gemaakt tussen 4 deelgebieden; de Eindhovenweg, Leenderweg, Luikerweg en Waalreseweg.

Eindhovenweg

Aan de noordzijde van het centrum bevindt zich de entree van de Eindhovenweg tot het centrum van Valkenswaard, als binnenkomst tot het centrum, waar nu nog de Provinciale Weg N69 loopt. Door de verandering van functie en betekenis komt er veel ruimte vrij voor vergroening. Bij binnenkomst wordt de entree herkenbaar door de dubbele bomenrij die zich tussen de twee rijbanen bevindt. Ook speciale lichtmasten accentueren de binnenkomst en zijn een herkenbaar element. Het eerste gedeelte van de Eindhovenweg tussen de Oranje Nassaustraat en de Valkeniersstraat, krijgt als entree een andere uitstraling dan het kern centrumgebied. De rijbaan kan in asfalt of betonklinkers worden uitgevoerd, waarbij wel de voetpaden in een gebakken klinkerverharding worden gerealiseerd, als aanzet van de kwaliteit en uitstraling van het kern centrumgebied. De inrichting van de openbare ruimte zal afgestemd worden op de winkelfunctie en zal een auto-te-gast uitstraling krijgen. Ter plaatse van de oversteek met de Corridor (of iets eerder) gaat het wegprofiel over in een 100% auto te gast principe: ook gebakken klinkers in de rijbanen en een 'vlak' profiel (geen hoogteverschil tussen rijbaan en voetpaden, alleen een natuurstenen belijning). Doordat de Eindhovenweg een eenrichtingsroute wordt, versmald het profiel zich en komt er meer ruimte voor verblijf. De voetgangers krijgt brede loopzones met een doorgaande groenstructuur tot aan het centrumgebied. Parkeren in het 'auto te gast' gebied blijft beperkt tot laden/lossen, invalide en ultra-kortparkeren.

schets entree Leenderweg

bestaande situatie entree Leenderweg

impressies schets toekomstige entree Leenderweg

bestaande situatie Leenderweg

impressie Leenderweg

Leenderweg

Aan de oostzijde van het centrumgebied fungeert het begin van de Leenderweg als entree. Vanuit de Europalaan vormt deze weg de belangrijkste route vanaf het noordoosten van Valkenswaard en ook vanaf de Statie vormt het een belangrijke verbinding naar het centrumgebied. Vergroening van deze plek speelt tevens een grote rol, maar dan in de vorm van een boomeiland aan de rechterzijde van de entree. Solitaire bomen in gras, tezamen met dezelfde bijzondere verlichting is gelijkwaardig aan de andere entrees. De rijbaan van de Leenderweg zal gehandhaafd blijven en is gematerialiseerd in asfalt of betonklinkers. Er wordt voorgesteld de trottoirs uit te voeren in gebakken klinkers, als aanzet van de sfeer en uitstraling van het kern centrumgebied. De maat van het huidige wegprofiel wordt wel gehandhaafd zodat de tweerichtingsroute tevens gehandhaafd kan blijven, verbreding van trottoirs is in dit gedeelte van Valkenswaard niet nodig.

De aan de linkerzijde bestaande parkeerplekken worden waar mogelijk gehandhaafd en waar ruimte is wordt hier incidenteel een parkeerplek vervangen door een boom. Hierdoor ontstaat ook in deze aanloopstraat een asymmetrisch profiel met parkeren en bomen aan één zijde, en verlichting aan de andere zijde. De richting van de Leenderweg zal meer recht op de oude Kapel afgaan, waardoor de zichtlijn op het oude kerkje herstelt wordt en men letterlijk recht op het centrum afrijdt.

schets entree Luikerweg

bestaande situatie entree Luikerweg

impressies schets toekomstige entree Luikerweg

bestaande situatie Luikerweg

impressies Luikerweg

Luikerweg

Aan de zuidzijde van het centrum bevindt zich de andere entree die op de voormalige N69 ligt, de Luikerweg. Het aangrenzende Florapark heeft nu al veel potentie maar kan nog meer versterkt worden door pleksgewijs bomen en een mooie begrenzing of rand rondom toe te voegen. Ook hier zal het groen samen met bijzondere verlichting het begin van het centrumgebied aanduiden. Aan de rechterzijde wordt het zicht in de Luikerweg zelf sinds kort bepaald door de nieuwbouw van het Kloosterpark, samen met verlichting. Aan de linkerkzijde komt ook hier een bomenrij die richting de Markt loopt en doorloopt in de bomenrij van de Westzijde Markt. De verharding van de trottoirs loopt ook vanaf de Markt door naar de entree in gebakken klinkers, de rijweg kan uitgevoerd worden in betonklinkers of wel asfalt. Het profiel van de Luikerweg zal qua breedte aangepast worden op de maat die nodig is voor de busroute, afhankelijk van de keuze voor een- of tweerichtingsverkeer.

schets entree Waalreseweg

bestaande situatie entree Waalreseweg

impressies schets toekomstige entree Waalreseweg

bestaande situatie Waalreseweg

impressie Waalreseweg

verbinding Carillonplein - Richterpad

Waalreseweg / Richterpad

Aan de Westzijde van het centrum sluit de entree van de Waalreseweg het rondje rondom het centrumgebied, die tevens toegang biedt tot het naastgelegen Carillonplein en het Richterpad. Ook op deze plek zullen groen en verlichting de entree aanduiden. De plek waar nu het rozenperkje is biedt ruimte voor een meer solitaire vorm van groen, met gras en bomen en ook hier zal in de Waalreseweg zelf een asymmetrisch profiel ontstaan met aan één kant bomen, en aan de andere zijde lichtmasten. Om voetgangers meer ruimte te bieden en meer plek voor vergroening op te nemen, wordt de Waalreseweg een eenrichtingsroute. Door de relatief korte afstand tussen entree en het kern centrumgebied zullen de voetpaden als ook de rijbaan uitgevoerd worden in een gebakken materiaal met natuurstenen banden.

Belangrijk aspect in dit deelgebied vormt de verbinding tussen het Carillonplein, als belangrijke parkeervoorziening, met de Markt/Kleine Markt en Valkenstaete (via Richterpad). De beoogde ruimte voor looproutes en oversteken zijn er op gericht deze verbindingen te versterken, als ook de posities van ruimtelijke objecten als bomen, lichtmasten etc.

De parkeerplaats van het Richterpad is deel van het kern centrumgebied en verbindt het winkelcentrum Valkenstaete met de Waalreseweg – Markt. Op dit moment zijn de parkeerstructuur als wel de groenstructuur prima. Wat vooral knelt is de verbinding tussen de Waalreseweg en Valkenstaete; de voetgangersverbinding is te smal en het zicht op de ingang van Valkenstaete is minimaal. Ook de omheinde fietsparkeerplaats aan de achterzijde is vrijwel niet meer in gebruik.

Insteek bij het Richterpad is daarom om een goede, brede voetgangersverbinding te realiseren vanaf de kruising Waalreseweg naar Valkenstaete. Door middel van de meest rechtse parkeerplaatsen te verwijderen, ontstaat deze ruimte. Omdat de fietsparkeerplaats niet in deze mate van capaciteit wordt gebruikt kunnen hier deels de verloren parkeerplekken terugkomen. Aan de noordzijde is dan nog voldoende ruimte over om kwalitatief hoogwaardige fietsparkeerplekken toe te passen en ook om meer groen toe te voegen. Door middel van een solitaire boom kan de entree van Valkenstaete aangeduid. Op deze manier wordt ook het winkelen in Valkenstaete beter verbonden met het kern centrumgebied, met een vriendelijke entree vanaf het Richterpad.

tweede en definitieve schets Corridor

impressies Corridor

huidige situatie Corridor

uitgangspunt Masterplan Centrum 2020

Corridor

Hoewel de Corridor nog niet zo lang geleden is heringericht, heerst er toch een bepaalde onvrede over dit nieuwe 'plein' en winkelgebied van Valkenswaard. Het midden van de ruimte voelt leeg en koud aan, waarbij de zijkanten juist erg vol zijn door alle uitstallingen, leibomen, zitbanken en fietsparkeerplaatsen. De winkels zijn hierdoor lastig zichtbaar voor het winkelend publiek en er is meer behoefte aan solitair groen en verblijfsmogelijkheden. Toch is de inrichting van de openbare ruimte technisch goed uitgevoerd en is het makkelijk te onderhouden. Een volledig nieuwe inrichting van de Corridor is daarom een brug te ver; een aanpak die puntsgewijze ingrepen toevoegt is daarom de beste oplossing.

Zoals gezegd is de leegte in het midden, ten opzichte van de verrommeling aan de zijkanten het grootste knelpunt in de Corridor. Door dit principe enigszins om te draaien, ontstaat meer zicht en loopruimte aan de zijkanten en juist meer vergroening in het middengebied. De afbeelding hiernaast uit het Masterplan geeft een impressie van hetzelfde principe en dient als uitgangspunt voor het ontwerp voor de Corridor.

Om dit te bereiken worden in de 'natuurstenen vloermatjes' die nu in de verharding liggen, verhoogde groene 'eilanden' toegevoegd. Deze verhoogde elementen zijn een soort 'offset' van de vorm van de vloermatjes die tevens ruimte bieden om te verblijven doormiddel van een zitrand. Deze 'eilanden' geven een prettige schaal en maat aan de Corridor en bieden mogelijkheden tot het aanbrengen van sfeerverhogend groen in de vorm van fraaie solitaire heesters op stam, met daaronder een lage, maar gevarieerde onderbeplanting. Op de randen van deze eilanden kan gezeten worden, ter verhoging van de verblijfswaarde in de Corridor.

Ter plaatse van de natuurstenen lopers aan de zijkanten wordt juist gekeken welke elementen kunnen worden opgeruimd ter verbetering van de relatie van de winkels met de openbare ruimte. Fietsparkeren en lichtmasten blijven hier gepositioneerd. Het zitten en verblijven wordt verplaatst naar het midden van de Corridor en er moeten afspraken worden gemaakt met ondernemers over uitstallingen en uithangborden. Als gevolg van het verwijderen van de leilindes, die nu dicht bij de gevels staan, komen de gevels iets meer in het zicht. De nieuwe groene eilanden zullen ook het beeld op de gevels weer enigszins gaan verzachten. Aangezien de kwaliteit van de gevels op sommige plaatsen te wensen overlaat, is het wenselijk dat er parallel aan de herindelings van de Corridor door de pandeigenaren een verbetering van de gevels uitgevoerd wordt.

deelgebied Markt - Kleine Markt

impressie Markt - Kleine Markt

optie materialisatie; halfverharding onder de bomen van de Kleine Markt

peperbus trafo

Markt - Kleine Markt

Het Hart van Valkenswaard omvat de twee historische pleinen, de Markt en de Kleine Markt. De twee grootste open ruimtes van het kern winkelgebied zijn van groot belang voor de algemene sfeer en kwaliteit van het gehele centrum. De historische betekenis van de pleinen dragen bij aan de identiteit en betekenis van Valkenswaard, die het dorpse, groene en lommerrijke karakter optimaal naar voren moet brengen. Door middel van dubbele bomenrijen op de Markt, en bestaande boomgroepen op de Kleine Markt komt deze sfeer optimaal naar voren.

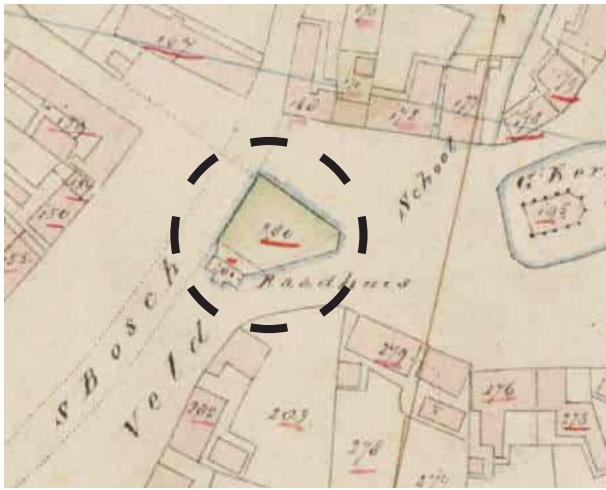
De voetganger en fietser staan centraal in deze ruimtes en er is plek voor ontmoeting, winkelen, horeca en recreatie. Evenementen, van weekmarkt tot jaarlijkse bloemencorso, worden op deze plek gehouden. Voetpaden zijn zo breed mogelijk en fietsers maken gebruik van dezelfde weg als het autoverkeer. De rijwegen kunnen op sommige plekken onderbroken worden met hetzelfde materiaal als de voetpaden, om op herkenbare en comfortabele wijze oversteekplekken te creëren.

In de beleving, uitstraling en functie zit er een verschil tussen de Markt en de Kleine Markt. De Markt, die reeds een aantal jaar geleden opnieuw is heringericht, is meer stedelijk en biedt veel open ruimte voor evenementen en ontmoeting. De Kleine Markt zal meer vriendelijk en natuurlijk worden ingericht, met veel oude, bestaande en nieuwe bomen in gras of halfverharding. Rondom deze hoofdruimtes zal de inrichting eenzelfde karakter krijgen met gebakken klinkers en natuursteen, wat een hoogwaardige en duurzame uitstraling geeft en de verschillende delen met elkaar verbindt. Gezien de belangrijke functie van deze gebieden voor diverse evenementen, is er behoefte aan twee permanente, maar tevens kwalitatief goed ingepaste trafo's. Gedacht wordt aan zogenaamde 'peperbus' trafo's waarvoor op bijgaande tekening de beoogde posities zijn weergegeven.

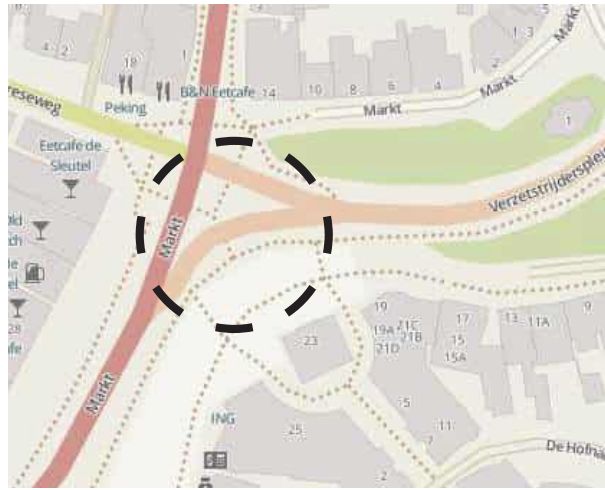

mogelijk toekomstbeeld omgeving rondom de Markt

situatie 1810

huidige situatie

locatie steppingstone

eerste aanzet / schets

water / spelen

identiteit / betekenis

verlichting / sfeer

verblijf / ontmoeting

groen / sfeer

huidige situatie kruising tussen de Markt - Kleine Markt

Steppingstone

Op de plek waar de twee historische pleinen elkaar ontmoeten ontstaat een 'steppingstone', die een letterlijke overgang vormt tussen enerzijds het winkelen aan de noordzijde en de horeca aan de zuidzijde van deze plek. Waar rond 1800 het eerste Raadhuis heeft gestaan, gevolgd door een muziekkoepeel, ligt nu het grootste en drukste kruispunt van het centrum van Valkenswaard. Door de historische betekenis als ook de grote ruimte die vrij zal komen in de toekomst, zal dit een waardevolle plek worden die betekenis en identiteit aan het centrum van Valkenswaard zal geven.

Naar aanleiding van de grote ruimte die vrij komt, is er een programma van eisen samengesteld die enige sturing biedt in de vormgeving en functie van de plek;

- het element is een ontmoetingsplek en nodigt uit voor verblijf
- de plek is een overgangszone die het winkelgebied met het horecaplein verbindt
- in de vormgeving van het element moet rekening worden gehouden met de geschiedenis en identiteit van de plek
- qua afmetingen kan het element verwijzen naar het oude raadhuis / maat van een gebouw
- de plek biedt mogelijkheden voor speciale evenementen (bijvoorbeeld een podium etc.)
- lommerrijk, Brabants, Bourgondisch zijn thema's waar het element naar kan verwijzen
- 's-avonds kan het element met bijzondere verlichting een speciale toevoeging zijn aan het centrum van Valkenswaard
- water kan een rol spelen in het element

COLOFON

gemeente Valkenswaard

MTD landschapsarchitecten

Ruud Dubbeld

Charlotte van der Woude

landschapsarchitect BNT

ruimtelijk ontwerper

Robert Jan Vos Lichtontwerp en -advies

